

13de Aarg.

1882.

23de Bind.

For Hjemmet.

Et Tidsskrift

for

nyttig og underholdende Læsning.

Udgivet af S. Thronsdien.

30te Juni. — 12te Hefte.

Decorah, Iowa.

Kaa Udgiverens Forlag.

Trykt i den Norske Synodes Bogtrykkeri.

Entered at the P. O. at Decorah as 2nd class postal matter.

„For Hjemmet“,

et Tidsskrift for nyttig og underholdende Læsning.

Det indeholder et afvælgende og omhyggelig udvalgt Læsestof, bestaaende af historiske Skildringer, Efterretninger om Opfindelser og Opdagelser, Missionsberetninger, Reisebeskrivelser, Skildringer af Lande og Folk, Dyre- og Planteliv samt

Fortællinger, Digte, Gaader og Blandinger.

Det udkommer med to Aft i Omflag to Gange om Maanedens (15de og 30te) og koster \$2.00 (til Norge og Danmark \$2.25) om Aaret i Forskud. Dermed er ogsaa Portoen betalt. Klubber paa 6 betalte Exemplarer faa de 7de frit. Penge sendes helst i Money Orders, Drafts (helst paa Chicago) eller Registered Letters, da Posterne ikke overalt ere sikre. Nye Subskribenter behage at melde sig snarest muligt.

Adresse: **R. Thronsdjen**, Box 1014, Decorah, Iowa.

Vil man benytte anden Mandts Hjælp til at indsende Penge, da se til, at Bedkomnende er paalidelig.

7 forudbetalte Exemplarer sendes 1 Aar for \$12.00.

Ældre Bind af „For Hjemmet“, se sidste Side.

Tandlæge J. Q. Taylor garanterer Enhver en tynd og omhyggelig Udførelse af alt til Faget hørende Arbejde for moderat Betaling. Special Omhu anvendes paa Bevarelsen af de naturlige Tænder. Alle Guldfuldninger udføres efter nyeste Methode og saa billigt som Arbejde af bedste Slags kan gøres.

Office over Ben Bears Clothing-Store,

Decorah, Iowa.

J. J. O. Gremm

sælger

Pianoer, Orgler, Violin-Strenger, Sy-Maskiner, Olje, Naale etc.

af bedste og billigste Slags, saa billigt, som det kan sælges.

Se ind til ham, førend De afflutter Handel med nogen Anden.

☛ **Pianoer og Orgler stemmes, og Arbejdet garanteres.**

Office i **C. B. Shepards Juveler-Vutik**, en Dør Syd for Leonards Bog-Store ligeoverfor Postofficeet.

1 u

DECORAH, IOWA.

For Hjemmet.

Et Tidsskrift for nyttig og underholdende Læsning.

13de Aarg.

30te Juni 1882.

12te Hefte.

Skjult i Gud.

(Slutning.)

Skrædderen tog Gutten i Lære hos sig — ikke saa, at han sad ved hans Side paa Bordet og trædte Naalen, — nei, han kom i Katekismuslære, skjønt han endda ikke kunde læse. Skrædderen havde ved det sine egne Tanker. Lære at læse, dertil maatte der en lært Stolemester, det forstod ikke han, men han forstod at faa et Barn til at folde sine Hænder ret og bede sit Fadervor og lægge det ind paa Hjertet, hvad der er den hellige Daabs Gavn og Virkning.

Saaledes stroede den gamle Mand, fuld af guddommelig Visdom, gyldne Sædeforn i Barnehjertet, og Gutten løb med det varmt til sin Moder. Hun var rigtignok i Forstningen lidet tilgjængelig derfor, men det mærker saadant et Barnehjerte ikke og bliver ofte just da saa meget standhaftigere ved med Sit. Saa rørte sig da igjen i Murstuen et Liv — skjult i Gud; det manglede heller ikke paa det nødvendige Tillæg til den syvende Bøn i Fadervor og Forlængelsen deraf; „thi“, sagde Skrædderen ved sig selv, „beder vi for Manden, at vor Herre Gud maa forbarne sig over ham, saa

maa vi ogsaa bede for Konen, thi der staar skrevet: de skulle være eet Kjød!“

„Vinterens Is brydes ikke ved den første Vaarregn, og Træet falder ikke ved første Hug. Men endelig, endelig er et skjønt Ord“, og dette „endelig“ kommer visse- lig, hvor Guds Haand har sin Finger og Gjærning med.

Hun vilde dog engang gaa med i Kirken, hedte det en Søndagsmorgen, da Martzsolen loffede Menneskene ud af deres Huse, — „hun havde forstjelligt at udrette i Landsbyen“, som om hun maatte have en Undskyldning for sin Kirkegang. Men Skrædderen tænkte dog: „Sæder kommer op! Gud hjælpe videre!“

4. Glæde i Himlen.

Naar i Nattens Stund en Ildbrand er brudt ud og har ødelagt Alt, hvad Menneskehaand og Mennesketid har virket og skabt, og man om Morgenen staar foran de rygende Ruiner og de forfullede Bjælker, — hvor sørgeligt! Eller og, — naar Vandflommen er gaaet hen over vide, blomstrende Marker, og

Jntet har ladet tilbage uden Sand og Dynd, — hvor sørgeligt! — Men naar nu den rastløse Menneſtekræft atter har gjort Skaden god igjen, naar Ruinerne er ryddede, og nyt Fundament lægges, naar Jorden igjen gjøres frugtbar og ny Sæd er udfaaet, — hvor glædeligt!

Sørgeligt af Alt, som er til, er en ved de spindige Idenſtabers Brand ødelagt Menneſteſjæl, et Liv, hvorover de onde Lyſters Bolger er gaaet hen; — det Glædeligſte derimod er, naar der ved Guds Magt og Haand er sat et Maal for Ødelæggelsen og noget Nyt begyndt, da er der ret Tid til Sang og Dands!

Det var i den høie Sommertid, Rugen blev hjørt ind fra Markerne, og man frydede sig allerede til snart at faa spiſe Brød, nybagt af det nye Korn. Paa Myren gaves der nu viſtnok ingen Rugmarker, dog ruggede lidt en fuldlæsjet Høſtoogn ogſaa forbi Hytten, idet den fra de høiere liggende Marker drog henimod Landsbhyen. Da klappede den Lille i Hænderne ſøgte at ſnappe nogle nedfaldende Nr, at udgnide de modne Korn i Haanden og fortære dem. Sorgen var forrefſten bleven en rund liden Gut ved den mere nærende Koſt, ſom bødes ham, han var ſlet ikke mere lig det blege, afmagrede Barn, ſom paa hin Høſtaften forſte Gang var traadt over Tærſtelen. Saaledes kunde man da nu uden Bekymring tænke paa at lade ham gaa den lange Vej til Landsbhyſtoen.

Et Dieblif havde han ſat ſig ned midt paa den ſtøvede Vej og var ivrigt beſkjæftiget med at udgnide de erobrede Nr. Saaledes kom han ikke til at mærke, at en høi, bredſkuldret Mandſſkikkelse ſtod under de nedhængende Virkegrene, halv ſkjult og ufravendt rettende ſine mørke, alvorlige Dine paa Barnet i Veien!

Hen over den langſtrakte Myr laa en

Augustdags tindrende Eftermiddagshede; Fugleſtemmer hørtes ikke mere, dyb Stilhed leirede ſig rundt omkring. Manden i Trærnes Skygge rørte ſig ikke — dog maatte der vel i hans Hjerte røre ſig Noget, thi beſtandig varmere og varmere blev Bliffet i hans Dine, der ligesom faſtnaglet hvilede paa Barnet, og ſagte løsnede ſig en Taare fra de mørke Dienhaar. Med Ihdloſe Stridt nærmede Manden ſig Gutten, lagde ſin ſtore, brune Haand ind i de ſlagrende Lokker, — da forſt ſlog Gutten ſine blaa Dine, fuld af Forbauſe — ja næſten fortørnet — op imod den Fremmede. „Hvad heder du?“ ſpurgte Manden. „Det ſiger jeg dig ikke“, ſagde Gutten — og i ſamme Nu ſtod han rank og trodsig op paa ſine nøgne Ben. Svøddperler bedækkede hans Pande, og hans Dine lynede kjækt mod den ſtore Mand.

„Sig mig dog, hvad du heder“, vedblev han, „ſaa vil jeg give dig Noget“.

Gutten ſaa ufravendt paa den Spørgende, ſom om han vilde prøve ham, derpaa ſagde han med et ſlu Udtryk: „Har du da ogſaa Noget?“

Den alvorlige Mand maatte næſten ſmile over Gutten, endſkjønt han i Grundden ei var oplagt dertil. Han greb i Lommen og hentede frem et rødmeuſſet Gble.

Da lynede Barnets Dine, og Haanden ſtrakte ſig begjærlig ud. „Jeg heder Jørg Eckholt, og her bor min Bedſtefader.“ Herved nikkede han over mod Stuen, medens de høide Barnetænder bed dybt ind i det røde Gble.

„Hvor er din Moder?“ ſpurgte Manden ſiden.

„Hun ſteller med Kaffe“, lod Svaret, og da det i ſamme Stund ſaldt Gutten ind, at man ventede ogſaa ham ved Kaffebrøtningen, vilde han ſpringe derfra. Men Mandens Haand greb

ham raskest, og med Bøven i Stemmen spurgte han: „Hvor er din Fader?“

Gutten trak heftig i og vilde fri sig, men den Anden holdt fast, indtil han havde svaret: „Slip mig, jeg har ingen Fader.“

Da slap Manden, uventet og pludselig. Gutten sprang ind i Huset, og Manden blev staaende igjen mellem Birkegrenene, og Haanden havde han lagt over Ansigtet og græd bitterlig. Men snart mandede han sig op og traadte ind i Hytten. Han hørte, hvorledes Gutten holdt paa inde ved Kaffebordet at fortælle sin Oplevelse, da stillede han sig selv i den aabne Stuedør. Alles Dine rettede sig paa ham med Undtagelse af den gamle Hjulmager, som ikke havde hørt Noget af Alt og som sædvanlig saa ned for sig. Da trak Gutten ham i Armen og pegede med Fingeren mod Døren og raabte ind i den Gamles døve Øren: „Se, Bedstefader, der er han!“

Ja, der er han, og dog er det en Anden! for Menneffene en løsslupper Straffefange, — for Gud En, som nu siger: „Jeg har syndet imod Himlen og for dig og er ikke længer værd at kaldes din Søn!“

Vistnok er det ham, med Navnet Kristian Eckholdt, men dog en Anden! De saa paa ham, — men der var intet mere af den trodsige Kraft, af det frodige Skjød, af Overmod og Livslybde — af nei, som en døddbleg, huløiet, afmagret Mand stod han der, ydmyg som en Tigger, med Hatten i Hænderne, Dinene nedslagne til Jorden, Knæerne zittrende, medens Taare efter Taare faldt langsomt ned i det uragede Skjæg.

Men den gamle Hjulmager Samuel saa paa ham som paa et Spøgelse, han vilde rejse sig fra Bordet, men formaaede det ikke — han vilde støtte sig paa Haanden, men den sank ned som lammet;

alene sine to Arme kunde han løfte i Veiret, og i en hjertesønderrivende Tone raabte han høit: „Min Søn, min Søn, er det dig, eller er det din And!“

Da faldt Knæerne sammen paa Manden paa Dørtærskelen, og som nedmeiet af en Ljaa laa han der paa sit Ansigt.

Nu ilede Alle til, Skrædderen først og saa Gutten paa sin rørende Naade, de toge fat i ham, de vilde løfte ham op, men han afsviste dem Alle og sagde: „Først maa min Fader tilgive mig!“ Da raabte Konen høit, slog Forklædet over sit Ansigt og kastede sig ved Siden af Manden paa sine Knæ.

Det forekommer vistnok ei ofte, at de stakkels Syndere komme til Erkjendelse i Tugthuset og omvende sig, men det kan dog forekomme, og her var det virkelig skeet.

Da han havde faaet sin rejsfærdige Dom, da syntes det ham selv uretfærdigt, thi hvad han havde gjort den Anden, havde denne ligesaa godt kunnet gjøre ham, det var et rent Tilfælde, at han havde truffet og den Anden stodt forbi. Dræbe havde han ikke villet. Da de saa førte ham bort i Jern og Kænker, og Følelsen af Skam ved at være saaledes udstødt lagde sig over ham, da oprørtes hans Hjerte, og han knyttede hemmelig Næven mod alle disse Menneffer, som havde rottet sig sammen mod ham. I denne Tilstand kom han i Tugthuset, sammen med de mest Fordorvne og Vanartede af sin Slægt. Men han blev tillige ogsaa stillet under Gudsordets frelsende Indflydelse ved den Mands trofaste Sjælesjorg, hvem det som et tungt Embede var anbetroet, her at øve Kjærlighedens reddende Magt, som tror Alt, haaber Alt, taaler Alt.

I den Syndepøl, som i hans Staldbrødre oplødes for ham, kunde Kristian ikke føle sig hjemme. Med Forsværdelse

faa han, hvad han var kommen ud for, da hans Dine her aabnedes, og han erkjendte, hvad det betydte, at Synden er Folkets Fordærvelse. Han var som En, der hidtil har gaaet iblinde, og Bindet rives ham pludselig af Dinene, og han befinder sig ikke blot ved Afgrundens Rand, men ret midt i den. Dette gjorde en Ende paa hans naturlige Afstumpethed og Uimodtagelighed. Den seige, haarde Stal om hans Hjerte blev sprængt, ligesom af en Jldmagt, den stærke, levende Gud kom over ham og kastede ham til Jorden, saa at det hidtil mægtige Kjød blev knust, som man knuser et Fod til Pottefaar. Da kunde det milde Evangelium om Jesu Naade finde Indgang og blive annammet. Sædefornene, som før længe siden og ofte var udstrøede, men hidtil under den kjødelige Naturs tunge Skorpe havde ligget som døde og tørre, kunde nu komme til Gjennembrud; han lærte at spørge med inderlige Sukke: Hvad skal jeg gjøre, at jeg maa blive salig? og blev nu reddet som en Brand af Jlden.

Der stod da nu Billedet af hans gamle Fader for ham, og det var knusende for Sønnen at løfte sine Dine til dette Billede; og dog kunde han ikke rive sig løs fra dette Billede, Dag og Nat stod det for ham! I de store Arbeidsfalses Larm, under Vogternes skarpe Blik, som i den mørke Nat i den ensomme Celle, overalt saa han sin Faders dybt bedrovede Blik rettet paa sig. Hørte det som den bitreste Behreidelse: „Min Son, hvorfor har du voldt mig saa stor en Lidelse!“

Han sølte det nu meget smerteligt, at Evnen spigtede ham til strifsligt at udtrykke sine Tanker, men ogsaa om han havde kunnet det, manglede han Mod og Freidighed til at udtale sig for sin Fader. Kun det ene Dasse og den ene

Bøn bar han i Hjertet, at han maatte gjense sin Fader i denne Verden før at kunne hdmnge sig for ham og asbede hos ham, hvad han havde syndet imod ham.

Det Bud, som han dengang havde sendt med en løsladt Fange, var i denness Mund bleven fordreiet. Det havde nemlig lydt saaledes: „De maatte haabe paa Gud, som ogsaa han gjorde, Han lod Jngen blive til Skamme.“

Saaledes var det da ogsaa nu steet. Ved en glædelig Begivenhed i Kongehuset fik ogsaa Kristian Eckholt Næsten af sin Straf eftergivet, fordi han erholdt gode Vidnesbyrd om sin Vandel og Opførsel fra sine Foresatte. Og nu var hans Hjertes Tak og Bøn opfyldt, han laa her som den forlorne Son paa sine Knæ, Faderen i Himmelen havde vendt sit Ansigt til ham i Naade, og nu ventede han hdmng paa sin jordiske Faders Tilgivelse.

Da den Gamle krasløs var sunken tilbage paa sin Stol, da maatte igjen som sædvanlig Skrædderen træde imellem. Atter hørte man det langtrukne Naa', hvormed han vilde sige: „Samuel, Samuel, ved du da ikke, hvad du nu har at gjøre!“ Og Samuel forstod godt dette Naa' fra sin gamle Ven, ligesom et Barn Moderens manende Raab, han mandede sig op, stod op og med vakkende Knæ og zitrende Hænder traadte han hen til sin Son, der endnu laa der med sænket Hoved, lagde Hænderne paa hans Hoved, og medens det endnu rykkede og arbejdede i det veirbrændte, dybt furede Ansigt, hævdede han sine trætte, men nu af et indre Lys skinnende Dine mod Himlen, og med sonderbrudt Stemme kom det frem stødvis: „Herrens — Godhed er det, at vi ei er fortæredede, hans Barmhertighed har ingen Ende, Gud ske Tak, Gud ske evig Tak.“

Samme Morgen havde nemlig den

Gamle af Jeremias Begrædelse læst Stedet i 3die Kapitel, som lyder saaledes: „Kom dog ihu, hvor elendig og forladt jeg er og drikker Malurt og Galde. Du vil komme det ihu, thi min Sjæl siger mig det! Dette vil jeg tage til Hjerte, derfor vil jeg haabe, Herrens Godhed er det, at vi ikke er fortærede. Thi hans Barmhertighed har ingen Ende, men den er ny hver Morgen, din Trofasthed er stor, Herren er min Del, derfor vil jeg haabe til ham.“ Profetens Klangeunge var saa aldeles sunget ud af den Gamles Sjæl; han læste dem atter og atter; idagmorges var han ved det anførte Sted bleven saa ret underlig tilmode, som Nogen tilhøvede ham: „En liden Stund. En liden Stund!“ Derfor dukkede nu igjen det dyrebare Ord op for ham, og det var for ham, som om han læste det i Paradisets vidt aabne Døre, og som om mange Engle stode hos og pegede med alle sine Fingre paa det samme Ord: „Hans Barmhertighed haver ingen Ende.“

Men dermed var da ogsaa den gamle Mand's Kraft udtømt, de maatte lægge ham paa Sengen, og da foldede hans Hænder sig langsomt, og hans Dine var klare og rettede mod oven. Fra Tid til anden vendte hans Blik sig langsomt søgende til Siden, indtil det hvilede paa Sønnen, som sad ved Faderens Seng, med Gutten paa sine Knæ, som nu var bleven hel tillidsfuld og for med Haanden om i sin Faders tætte, sorte Skjæg.

Men Skrædderen fik det nu meget travelt med Glædesmaaltidet. Istedetfor den fede Kalv kunde her kun være Tale om en af de tre Høns, som løb omkring Stuen. Ulykke havde de alt sat sig op, der kunde Mesteren bekvent gribe den. Derunder mumlede han for sig selv: „Den gamle galdspraglede maa det blive, thi den er den største.“

Og for at det ikke skulde mangle paa Sang og Dands, saa svang Skrædderen sig endnu sent om Aftenen, da de andre alt vare gaaede til Hvile, med et helt dristigt Spring op paa sit Skrædderbord og sang med klar Stemme ud i den stjernerklare Augustnat gennem det aabne Vindue: „Fryd dig saare, o, min Sjæl“, og da han kom til det Sted: „Fra denne tunge Trængsels Tid skal du gaa hen til evig Fryd“, da „bruggede“ og vuggede Taagen over Myrsladen saa besynderligt, og det var for den syngende Skrædder, som om der vinkedes til ham med hvide Hænder, smaa og store, og Maanelyset straalende paa alle de vinkende Hænder! Alt dette var ogsaa skjult i Gud.

Men den næste Morgen var Alt igjen anderledes i Myrstuen. Da laa de paa sine Knæ om den gamle Samuels Seng, som sov i Fred, men til den evige Opvaagnen. I Løbet af Natten var Dødsengelen ganske sagte og ubemærket kommet hen til hans Seng og havde lagt Haanden paa ham, og den Herre Jesus havde taget den stakkels, trætte Sjæl saa blideligt ind til sig!

Menneftene sagde, at et Hjerteslag havde rammet ham. Men Skrædderen sagde: „Det var netop nu den rette Tid“ og sang nu med ligesaa klar Stemme som Aftenen forud for sin gamle Ven og Fælle den dyrebare Dødsfang: „Jesus er mit Haab, min Trøst, han min Frelser er i Live!“ Derunder laa en saa salig Glæde over den Hensjovedes Ansigt, som om han endnu hørte den søde, hellige Melodi.

5. Friaften.

Seg hier paa din Raade,
Seg hier paa min Død;
Glad lader jeg dig raade,
Du Redder af al Nød!

Saaledes sang Skrædder Frisj Haber-
 faat fra nu og hver Aften og hver Mor-
 gen, naar han havde stufket Traad i Naal-
 en og begyndt sit Dagverk. Ofte var
 der Intet at gjøre med Naalen, thi med
 Arbeidet blev det bestandig mindre, fordi
 den gamle Mand's Dine blev altid svæ-
 gere og derfor ogsaa Sommeren og Stik-
 kene faldt noget i det Ujevne og Skjæve.
 „Njen bliver snap“ — mente den Gamle,
 „Kampen gaar snart ud“. Han ventede
 Dag efter Dag paa sin Død. Efterat
 hans Ven Samuel havde forladt det
 Timelige, søgte han sig ganske overflodig
 her i denne Jammerdal. Thi den unge,
 kraftige Mand, som nu var bleven Hus-
 herre i Myrskvæn, han kunde bestyre
 Alt godt og var en brav Forsørger.
 Paa Arbeide manglede der ham ikke, det
 havde han om Sommeren foran Døren
 og om Vinteren i Landsbysmedien.
 Man vilde gjerne have ham, hans al-
 vorlige Væsen og hans Digtighed hjalp
 snart til at overvinde den Sky, man i
 Begyndelsen søgte for en af Tugthuset
 Løsladt. Snart lagde han Haand paa
 den saldefærdige Stue, de nødvendige
 Reparationer blev udførte, Taget udbe-
 dret, de skjæve Mure gjorde lige, nye
 Vinduer indfattede. Den lille Sum i rede
 Penge, som Samuel havde efterladt, og
 som man havde fundet i en gammel
 Strømpe i Sengehalmen, fandt derved
 en god Anvendelse. Men disse Repa-
 rationer indskrænkede sig til Stuens
 Bestfide. Ofskiden, som Skrædderen
 behøvede, blev paa hans indtrængende
 Bøn urørt. Han vilde jo, havde han
 sagt, snart romme Huset, da kunde de
 gjøre efter Behag, men til den Tid vilde
 han gjerne blive forstaaet for Uro.

Men hvorledes gik det nu Ugtefol-
 kene? — hvorledes opførte Konen sig
 mod den hende gjengivne Mand, som
 hun i kjædelig Utsindighed var bleven

forenet med og som nu var bleven en
 Anden? Vi har seet, hvorledes paa
 hin Hjemkomstens Aften Diebliffets
 Magt havde truffet Konen ned paa Knæ
 ved Siden af Manden! og da Kristian
 saa og mærkede det, da stod det fast i
 hans Hjerte: den Blads skulde hun og-
 saa beholde! og han var nu den rette
 Mand til at give det Guds Ord Gyl-
 dighed: „Manden er Kvindens Hoved!“
 Gjennem Tugten i det Hus, hvori hun
 havde fundet Optagelse, gennem Barnets
 Undervisning og den ubevidste Indfly-
 delse, som dets Bøn og Lærdom øvede
 paa hende, var der gjort en gavnlig Be-
 gyndelse, da hendes egen Mand med fast
 Haand greb Toilerne. Understøttet af
 sin Persons Mandskraft udøvede hans
 faste, alvorlige Væsen, hans flittige,
 stræbsomme Wandel en saa stor Indfly-
 delse, at hun slet ikke faldt paa at sætte
 sig op imod ham og henfaldt til de gamle
 Daarstaber. Hun forstod og mærkede for
 hvert Skridt, at hendes Mand's Dine
 saa paa hende; han var i Tugthuset
 vænnet til streng Orden og Renlighed
 — saa undgik nu Intet i hans eget Hus
 ham, naar Noget manglede. Da greb
 han endog selv engang imellem Kost og
 Borste og saa derunder med et saa be-
 synderligt, næsten medlidende Blik paa
 sin Kone, at hun blev ganske rød lige til
 Panden. Men det Bedste var, at han
 om Aftener, naar Alt var bleven ganske
 stille, tog hende i sine Arme og gjorde
 Forbøn for Kone og Barn og for sig
 selv, at den gode Mand maatte lede dem
 sammen paa den jevne Vej.

Imidlertid var et Aar gaaet hen.
 Torven var tørret paa Myren, og Bøn-
 derne var komne med sine Vogne og
 havde fjort den bort. Rætterne var aft
 lange, og den hvide Laage laa til ud
 paa Formiddagen spredt udover Fladen,
 indtil den høiere stigende Septemberso

sugede den op, da straalende og glimrede Alt under den skylose Høsthimmel! Paa Myren gaves der Steder med hyppige Brombærbusker, for Jørgen en kostelig Græsgang. Men ogsaa den gamle Skrædder pleiede at vandre ud paa solklare Dage med en Hantekruffe for dog at levere noget til Husholdningen, da han med sin Naal neppe forjente det tørre Brød. Der sad han da ogsaa idag under Skyggen af et forkroblet Egetræ. Kruffen var blot halv fuld, men i den gamle Nng gjorde det allerede ondt af den lange Voien! — Han var slet ikke til nogen Nytte mere i Verden — tænkte Skrædderen, hvad kunde dog vel den Herre Gud mene med endnu altid at beholde ham her, og hvorfor skulde dog endnu ikke hans Friaften snart komme! — Saa tænkte han igjen paa Profeten Jonas og paa hans Græskar, hvorledes ogsaa han havde sagt ved sig selv: „Saa tag da nu Herre min Sjæl, thi jeg vil hellere dø end leve“, og hvorledes den fjære Herre Gud gennem Græskarret havde lært Profeten Visdom. Under alle disse Tanker blev den gamle Mand søvrig og begyndte at nisse, thi det var lummert, og i Eftermiddagstiden var alt saa stille, saa dødsstille rundt omkring. Ingen Sumpugl lod sig høre, intet Blad eller Græsstraa rørte sig. Edderkoppen svævede vel fra Straa til Straa, det hørte man ikke! — Da sønderriver pludselig et høit, gjennemtrængende Skrig den stille Luft. Den gamle Mand for op, — aiter et Skrig! det er Guttens Stemme. — Den Gamle løber saa hurtig han kan efter Lyden — det nærmeste Myrghul er lige foran ham, Gutten er under Bærplukningen falden ned, Buskene hænger dybt ned over Randen. Han kæmper for ikke at synke, der er just ikke meget Vand i Hullet, men Myrgrunden nedunder er dyb og

blød. Den gamle Mand udstøder nu ogsaa et høit Skrig om Hjælp, springer uden Betænkning ned i, griber Gutten i Kraven og arbejder sig med ham op til en fremstikkende gammel Træstump, som han omfatter med Armen og raaber nu høit om Hjælp. Gutten har slugt saameget af det brune Vand, at han bevidstløs har bøiet Hovedet med de dryppende Haar til Siden. Den Gamle klamrer sig fast til Stumpen og raaber saa høit, han kan. Paa Myren har han ikke seet noget Menneske videnom, men Stuen er ei saa langt borte, at man jo i Stilheden kan høre Raabet, og Konen er hjemme. Længe vil vistnok Kræfterne ei række til. Gutten i de gjennemvaade Klæder tynger paa ham som Bly. Atter og atter raaber den gamle Mand om Hjælp, — da synes han at høre en ilsom Løben, jo, det kommer nærmere, men han føler ogsaa, han bliver svag — da slaar Gutten Vinene op, han lever, det giver ny Kraft — nu ser de Konen oppe paa Ranten — hun forstaar Ulykken — hun er et beslutsomt Menneske — med sit hurtige Blik har hun opdaget et langt Bræt, som Arbejderne havde ladet ligge — hun henter det hid i et Nu — hun styrer det forsigtig hen til begge, det rækker fra Træstumpen til Bredden, den Gamle løfter med sin sidste Kraft Gutten op paa Brættet, og han kryber iland; derpaa raaber han til den Gamle at være snar efter, og Konen lægger sig, saa lang hun er, paa Brættet, strækkende sin Haand hjælpende ud mod ham. Men det er for silde, den gamle Mand's Kræfter er udtømte, han synker tilbage med foldede Hænder. Nu er hans Friaften kommen!

Men hans Nedsynken var intet Andet end en salig Opfart mod de salige Paradisporte, hvorhen hans længselsfulde Blik saa ofte havde været rettet. Den

kjære Herre Gud vidste vel, hvortil han endnu havde bevaret sin arme og ringe Tjener, det var just rette Tid, ikke for tidlig, og ikke for sent, ogsaa Livets Maal og Ende er jo skjult med Kristo i Gud!

Da de nu havde hentet den stakkels gamle Strædder ud af Myrhullet, gav de ham en meget hæderlig og skøn Begravelse. Jørgen gik med megen Graad og Hullen nærmest efter Kisten, og Korsangere sang saa høit de kunde: „Jesús er mit Haab og Trøst, Han min Frelser er i Live“ etc., og man ringede med alle Klokker, og Presten holdt en meget hjerdelig Tale over det Ord, som staar i Begyndelsen af denne sandfærdige Historie. — Men da der ei var Plads ved Siden af Strædder Frits's Kone og Børn,

lagde man ham ved Siden af hans gamle Kammerat Samuel; det var viselig ogsaa saa ganske efter hans eget Sind.

Men i Myrstuen tomrede de op et vakkert, stort Kors af hvide Brætter, og Jørgen hjalp Faderen dermed, saa godt han kunde; de malede det ogsaa glindsende med sort Farve.

Men hvad nu Indskriften angik, da tog de den gamle Skolemester med paa Raad, om saa ofte ærgrede sig over Kristians Gaben og som dengang endnu levede. Han lagde ogsaa Fingeren paa Næsen og sagde efter en Stund med meget klog Mine: „Nu har jeg det! skriv paa Forsiden: Skjult og paa Bagsiden: I Gud.“

Det gaar saa smaat.

(Efter det danske „Høistolebladet“)

Det gaar saa smaat med Livet her,
Som om der ingen Fremskridt er
Mod det, vi stunder efter
Dg vier vore Kræfter.
Det Store, vi saa herligt saa,
Som Danmarks Bønder skulde naa,
For Manges Dine spinder
Som gamle, dunkle Minder.

Hvor vi saa vender Diet hen,
Det samme Syn vi ser igjen:
At det er trange Tider,
Naar Ven mod Venner strider.
Den Kjerlighed, som stærk og varm
Gav Kraft i Danmarks trætte Arm,
Kan ikke samle længer
Det Folk, som storligt trænger,

Den Kamp imellem Ven og Ven
Nu faarer Danmarks bedste Mænd,
Naar ind i Bondens Stue

Dg kjølner Arnens Rue;
Hver vælger et Parti sig, som
Han næsten daglig taler om,
Men glemmer Kjerligheden,
Som bygger Enigheden.

Vi, som med Hjertets fulde Kraft
Draa Liv af Ordets stærke Saft
Dg modtog glad og gierne
Høistolens bedste Rjerne:
Vi glemmer næsten Livets Dybt;
Det virker ikke i vort Bryst,
Som før saa mange Gange,
Naar vi sang Haabets Sange.

Det er som disse dybe Ord,
Der lagdes i vort Hjertes Jord
Ei rigtigt styder Kræfter
Dg giver Sød derefter;
Det er, som al den Kraft, vi fik,
Gaar bort i Smag og Politif

Dg Realisters Bøger,
Som nu fortiden spørger.

Dog haaber jeg at se igjen,
At alle Danmarks bedste Mænd
Maa enes om at bygge
For Danmarks Hus at bygge.
Den Kloft, der som en afbrudt Bro
Er aabnet mellem Tro og Tro,
Jeg tænker Løgnens Hævner
Med Troens Klippe jævner.

Jeg venter for mig selv og Fler,
At vi maa naa til noget Mer
End denne megen Snakken

Dg Gaaen nedad Baffen.
De Krav, som stadig voxer frem
I Kirke, Samfund, Skole, Hjem,
Forlanger ærlig Stræben
Dg mer end Ord paa Læben.

Jeg kan ei tro, at dette Haab,
Som tog mod Aandens lyse Daab
I Længslens største Stunder,
Helt ind i Døden blunder;
Vi venter vist kun paa en Dag,
Da Herren selv vil slaa et Slag,
Som stiller al vor Trætte
Dg viser os det Rette.

Wilhelm Olsen.

Tre Nødfjeldsdage i New York.

(Efter „Harpers New Monthly Magazine“.)

Den 10de Juni 1863 kom jeg til New York med min Moder. Vi havde revet os løs fra det rolige Liv, vi i mange Aar havde ført i en af New Englands Landsbyer og havde begivet os ud paa en stor Rundtur for at besøge vore Slægtninger paa forskellige Kanter af Landet. Vi havde ikke Hastværk. Vi havde Sommeren for os og agtede derfor at tage Rejsen saa mageligt som muligt, tage en Stands saa ofte og saa længe, vi maatte ønske, og i det Hele spare os saavidt muligt for Rejselivets Tummel og Larm. I de tre Uger, vi allerede havde tilbragt paa Veien, havde vi været heldige nok til ikke at møde noget Slags Ubehagelighed. Det var nu vort Næste at tilbringe et Par Dage hos min Broder J. og aflægge Besøg hos forskellige Venner og Slægtninger, se Central Park, gjøre forskellige smaa Indkjøb og saa begive os videre.

Men Mennesket spaar, og Gud raa-

der, og vort Ophold i New York artede sig ganske anderledes, end vi havde beregnet. I Stedet for at tilbringe Tiden med at besøge vore Venner og drive omkring i Byen, blev vi dragne ind i et Vøbeloplobs Hvirvel og indstængte i det Hus, hvor vi først kom ind. Fra det Dieblid vi ankom, gik Alting galt. J. mødte os ikke ved Dampbaadens Ankomst, som vi havde ventet, og vi maatte uden Hjælp søge vor Vej i et øfede Regnveir. Gaderne var mørke og sølede og fulde af Folk af et tvivlsomt Udseende, Den hele By var indhullet i Taaage, og en trykkende Stemning var raadende overalt. Reserveregimenterne vare afgaaede til Pennsylvaniaen for at drive Rebellerne ud, og man ængstede sig for deres Skjebne. Den Familje, som mødte os, havde sin Del af den almindelige sølte Bekymring. Dens yngste Medlem, en ung Mand paa 17 Aar, var gaaet med de Frivillige, og andre af de-

res Paarværende vare i Potomacarmeen. Den Broder, som skuffede os, var optaget af det sørgelige Hverv at hjælpe en Ven afsted til Gettysburg for at lede efter sin faldne Broders Lig, saa at inde var det ligesaa trist som ude, og vort første Indtryk af den store Stad var alt andet end oplivende.

Vort Værelse i øverste Etage vendte ud til to nægtige Rader Murstensbygninger, og Udsigten var indesluttet af Husage til alle Sider. „Jungen var i Byen nu“, hed det; men Gaderne vare fyldte til Trængsel af Arbejdsvogne og Børn, og der var en uophørlig og bedøvende Støi. Veiret reddblev at være trykkelige. Lavthængende, mørke Skyer skjulte Himlen, og ikke den svageste Luftning var mærkbar. New York syntes mig det afsthyeligste Sommeropholdssted, og jeg besluttede at forlade Byen saa snart som muligt.

Den tredie Morgen bragte lidt lysere Udsigter. Solen forsøgte saa smaat at bryde sig Vej, og Aviserne bragte gode Efterretninger. Lee var paa Retræten, forfulgt af Meade, Patomac steg, og vort Humør ligesaa. Ved Frokosten blev en Tur til Central Park foreslaaet og enstemmig bifaldt; men nogle tunge Regndraaber bragte os snart til at opsætte vor Tur, indtil det blev bedre Veir, og vi skiltes for at begive os i forskellige Retninger. J. gik til den nedre Del af Byen og jeg til Broadway, men selv der fandt jeg intet der tiltalte Diet. Luften var lummer og Belysningen blændende, og Mængdens skjodesløse Beklædning og mørke Ansigter affpejlede Uro og Betsymring. En overanstrengt Hest faldt død lige for mine Fodder, og jeg var glad ved at kunne hoile mig en Stand i det Afstørste Bibliothek.

Paa Tilbageveien ved Middagsstider blev jeg først opmærksom paa Tegne, som

thjede paa Forstyrrelse af den offentlige Fred. En Afdeling Politibetjente tog Retning mod 3die Avenue. Mængden fulgte dem med ængstelige Blikke, og hvissende Rhynger saaes langs hele Gaden. Jeg var dog for meget af en Fremmed til at være sikker paa, at Alt dette var noget Usædvanligt, men foretrak alligevel den roligere Vej gennem 2den Avenue for at naa hjem og lod mig ikke videre forstyrre deraf; men just som vi havde sat os til Ko efter Middagsmaaltidet, horte vi et forferdeligt Brøl, som om Tusinder af Indianere vare slupne løs, og før vi kunde besinde os, lod det fra alle Kanter: „Pøbelen, Pøbelen, Frælænderne har reist sig mod Udstrivningen!“ (d. e. mod den tungne Soldat-Udstrivning ved draught-Lodtræning).

J næste Sekund var mit Hoved ude af Vinduet, og jeg saa Alt med mine egne Dine. Vi befandt os i en Tværgade mellem 1ste og 2den Avenue; 1ste Avenue var, saa langt jeg kunde se, opfyldt af en rasende Mængde, som skreg og hylte og bandede paa den vildeste Maade, medens Grupper af Kvinder, ligesaa vilde, fra Døre og Vinduer viftede med Forklæder og Kommotorflæder og opmuntrede Mængden til at gaa paa. Nye og atter nye Mæsfer kom mere rasende end de foregaaende, barhovede Mænd med røde opfulmede Ansigter svang Stokke og Klubber eller trak paa Stænger og Bjælker. Under Tillof af hujende Kvinder og Gutter skjød Taget sig frem som en skulmende Flom, i hvis Hvirvel den Enkelte hurtigt forsvandt. Rædselsfulde Rygter naaede os. Træningen var modt med Modstand, tyve Politibetjente vare dræbte og Resten slaaet paa Flugt, Bygninger brændte, Soldaterne vare fraværende, og den triumferende Møb tiltog i Antal og vovede i Biddhed.

Vort Møbostab kom i største Bevægelse.

Den hele Befolkning strømmede ud af Husene og ned til Avenuen for at se de tallose Mæsker der hastede afsted. Enhver ny Tilværet hilsendes med forstærkede Hyl og Brøl. En Flamme slog i Veiret lige bag os og fremkaldte umaadelig Jubel. Det var Kaseren paa 22de Gade, som var brudt op, plyndret og stultet i Brand.

Med tilbageholdt Vandedræt iagttog vi Dprovernes Fremgang; men pludselig følte vi os grebne af en ny Rædsel. Min Broders Hustru var forsvunden. Al den Oplysning vi kunde faa beløb sig til, at hun fort i Forveien havde faaet en Seddel. Hvad kunde der være tilstodt hende? I vor Forstrækelse udmalte vi os allerede det Værste og foreslog de mest fortviolede Udveie, da hun pludselig viste sig med en heroisk Mine fulgt af J., der var blodig og forreven. Han var kommen Mobben vel nær; Følgen var, at han var bleven slaet til Jorden, gjennempryget og plyndret for Ur og Penge. Hans Tilstand lagde Beslag paa vor hele Opmærksomhed. Heldigvis befandtes Saarene ikke at være af nogen farlig Bestoffenhed, men der var mange af dem. Den Bænde, som havde angrebet ham, havde ikke haadt andre Baaen end lette Gjerdestave.

Paa Gaden fortsattes imidlertid Straalset og Larmen som før. Fra alle Kanter hørtes Klokkeringen. Dprovernes Hyl hørtes fremdeles fra 22de Gade, hvor de forsøgte at drive Brandsfolkene bort fra den brændende Kaserne. Bygningen faldt, og Flammerne sank, og Mattens Mærke indhyllede Alr. Vi samlede i et Bøgeværkse omkring min Broder. En Aften-Avis fik vi fat paa, men den var lidet stiftet til at bringe Trøst. Den aabenbarede faa meget tydeligere Betydningen og Udstræfningen af dette frygtelige Udbrud og lod os se,

at den hele Stad var ligesaa hjælpeløs og bængstet som vi. Mange var i endnu større Fare, men Mørket og min Broders Forfatning bidrog end mere til at nedtrykke vort Sind. Han var vor eneste mandlige Beskytter. Nabo-skabet var paa Benene, og Kvindernes høirostede Tale og Børnenes Strig blandede sig med Larmen fra Gaden. En gal Mand skreg Hurra for Jeff Davis og Sydstarerne. Over al denne bedøvende Stoi hørtes Alarmklokkerens Signaler, som meldte om nye Ildbrænde. De fra alle Kanter gjentværende Slag gjorde det umuligt for os at lokalisere Ilden, og vi ængstede os for Arsenalets Skjæbne og for Tribunes Avis-Office.

Saaledes tilbragtes Aftenen. Vi forsøgte at staffe os nogen Hvile; men hven kunde sove omgivet af alle disse Rædsler og med Bevidstheden om, at Faren kunde komme os nærmere og nærmere hvert Dieblif?

Da Klokkeren slog 12, hørte jeg stor Jubel fra Gaden, og Skinnet fra et stort Baal et kort Stykke fra os slog mig lige i Dinene. Engang hørte jeg Raabet: „Bring Horace Greeley ud!“ Jeg kunde ikke faa mine Bine fra dette Skuespil. Det lagde Beslag paa hele min Opmærksomhed, indtil et heftigt Regnskyl slukkede Baalet og bragte Fredsforstyrrelserne til at søge Ud.

Den følgende Morgen var trykkende varm. Ilden ulmede endnu og gav en hel Del Røg. Gaardsdagens Scener gjentog sig; det samme Slags Folt fyldte Gaderne, og den almindelige Færdsel og Sporvogne og Mellevogne var standset. Mænd, Gutter og Kvinder trak forbi med forfullede Bjælker og alstiens brændbare Sager. Alr tydede paa, at det „farlige Clement“ fremdeles beherskede Stillingen.

Min Broder J. havde kun fundet li-

den Hvile, men var fri for Feber og andre farlige Symptomer, hans Pleie optog en hel Del Tid. Der var ingen Melk og ingen Æs at faa, og vort Forraad af Kjød og Brød var i betænkeligt Aftagende. I Forening med min Søster vovede jeg mig ud for at skaffe tilveie Levnetsmidler. Vi fandt Folkemassen i stor Bevægelse. Mænd og og Gutter løb forbi os bevæbnede med Geværer. Vi hørte, at der just foregik en Fægtning ovenfor 22de Gade. Mobben havde plyndret en Geværfabrik, men Politiet havde drevet den tilbage og taget igjen Noget af Byttet. Det var opmuntrende at høre, at Politiet endnu gav Livstegn. 2den Avenue var tæt pakket med Folk, men der gik ingen Sporvogne. En stor Mængde holdt sig rundt om de rygende Ruiner af Kaserernerne. De fleste Udsalgsteder havde lukket, og kun med meget Besvær fik vi fat paa nogle Levnetsmidler og en Avis; men Fænghætter og Ammunition blev os nægtet. Ingen vilde vødtjende sig at have Saadant i Besiddelse for ikke at udfætte sig for Plyndring. Af en Boghandler fik vi dog en liden Forsyning. Han havde været ude under Fortklædning og faaet høre, at Hoben havde plyndret en hel Del allerede og havde ifinde at gaa løs paa Butikkerne langs Avenuen. Da vi saa, at Mængden traf sig henimod vor Gade, skyndte vi os hjem saa hurtigt som muligt, og jeg tog igjen min Post ved Vinduet for at holde Die med, hvad der foregik.

Ne og uhyggelige Scener mødte mine Dine. Folkemassen spidte Gaden, Fortougene og Trapperne; endog paa Hustagene saaes Folk. Mange var kun tilstede som Tilskuere. Sær var Trængselen stor paa Hjernet af Gaden, hvor der var Udsalgsted for spirituose Drikke. Kvinder deltog paa samme Maade som

tidligere, opmuntrende Mændene med sine Tilraab. „Dø hjemme“, var det Løsen, som hyppigt hørtes. Alt bebudede, at et Sammenstød var forhaanden. Vi saa et Glimt af Uniformer og hørte Geværskud, i Begyndelsen sjernt, men efterhaanden kommende nærmere og nærmere. Soldaterne marscherede gennem 22de Gade og nedad første Avenue. Hoben hylte og sfreg. Kvinderne kastede Sten paa Soldaterne fra Hustagene. Da kom der en Geværsalve, og Pøbelen spredtes til alle Kanter. En stor Mængde flygtede gennem vor Gade og forstaf sig i enhver Krog, der kunde give Ly. Vi lukkede Døre og Vinduer. Soldaterne vedblev at fyre og sendte en Regn af Kugler lige forbi vort Hus. En Gut blev dødelig saaret paa Fortouget ligeoverfor og blev baaret bort. Gaden blev saaledes aabnet i kort Tid, og den paafølgende Kolighed gav os Haab om, at det Børste var over.

Henimod Aftenen kom Solen frem, og Folk begyndte at krybe ud af sine Smuthuller. En Mand tilhæft ved langsomt op og ned i Gaden; man flokkes om ham fra alle Kanter og hilste ham med Jubel. Han spingede med Hatten og talte til Mængden, men vi kunde ikke opfatte Ordene. En Storm af Bisaldsraab fulgte paa Taler. Stor Travlhed sporedes i Massen! den ene Trop efter den anden dannedes og marscherede afsted under almindelig Jubel.

Den smukke Sommeraften dannede en skjærende Modsetning til disse udevarslende Scener. Aviserne indeholdt Intet, der var stiftet til at give Opmuntning. Pøbelen tiltog i Magt og Dristighed, og Byen var som lamslaet af Rædsel. Militærstyrken var saa ubetydelig, at den blot kunde beskytte de vigtigste Stillinger. Vi befandt os aldeles i Pøbelsens Vold. Den lyse Sommer-

nat begunstigede Oprørerne, og Gaardens Scener gjentog sig kun meget værre. Midt i al denne Støi kunde man høre de irske Kvinders Klageskrig over deres Døde.

Trætte af at lytte besluttede vi at forsøge paa at hvile os. Neppe havde jeg lagt Hovedet paa Puden, før der hørtes en ny Brandalarm, og Skinnet af Jlden belyste hele Huset. En ny Brand i 22de Gade! Politistationen brændte. Fra Vinduernes til Gaarden kunde vi se det Hele ganske tydeligt og endog se Heden fra den brændende Bygning. Flammerne slog over paa det tilstødende Brandvagtstaarn, hvis Klokke endnu holdtes i Gang. Pobelen hylte af Glæde og drev Brandfolkene tilbage, Taarnet ryfste og ravede, og tilsidst faldt Klokken under den vildeste Jubel fra Mængden. Vi hørte Oprørerne ile til Gasværket, som tiltænktes samme Skjæbne; men for-gjæves forsøgte de der at sprænge Portene; Mængden vendte derfor om for at søge efter lettere Bytte.

Jlden var dæmpet, og vi vovede at vende tilbage til vore Sovewærelser. Det var efter Midnat, men hele Byen syntes at være paa Benene. Jeg var næsten falden i Sovn, da jeg hørte et gjennemtrængende Skrig. Jeg kunde intet se, men fra den ontalte Drikke-Saloon hørte jeg de angstfulde Raab: „Med mig, Brødre. Med mig!“ og derunder en Støi, som syntes at tyde paa, at et eller andet Offer blev slået afsted for at dræbes. I det umiddelbare Naboskab blev det igjen stille, men fra fjernere Steder hørte vi Klokkeringen og anden Brandalarm.

Jeg tilbragte den lange Nat ued at stirre ud af Vinduet. Den almindelige Stilhed afbrødes af og til af et Bulder, og en Gang hørte jeg Knald af Skydning. Det længselsfuldt ventede Dag-

gry kom endelig, og Føddernes uafslædelige Klapren mod Brostenene tog igjen sin Begyndelse. Af en Forbigaaendes Bemærkning opsnappede jeg, at man i NattensLøb havde hængt en Massachusetts-Mand i vor Nærhed. En ny Dag oprandt, lys og varm, men bragte ingen Forandring i Stillingen. Den samme Standsning i alle Forretninger vedblev som før, — og vor fuldstændige Hjælpeløshed blev os mere og mere følelig. Paa Flugt var ikke at tænke. En Vogn kunde vi ikke have faaet fat paa; min Broder J. var desuden endnu for svag til at vove sig ud, og vi andre vilde naturligvis ikke forlade ham.

Som det led længere ud paa Dagen, blev Heden mere og mere utaalelig og bragte Mængden til at trække sig tilbage fra Gaden. Vi nød saaledes en Tidlang nogen Ro, men denne Stilhed var desværre kun som et Havblik for Stormen. Da Aftenen kom, hørte vi Trommeslag og saa Oprørerne komme marscherende opad Avenuen. Folk styrtede ud af Husene for at hilse dem med opmuntrende Tilraab. Sengklæder, Møbler og andet Bytte gik fra Haand til Haand. Mængden tiltog hvert Dieblit, og Trængselen og Dphidselsen var stor. Nogle bar Geværer, Andre Kjepper og Stokke. „De komme, de komme!“ raabtes der, og vi saa en liden Trop Soldater marschere op gjennem vor Gade. Vi vare nu Vidne til en ordentlig Gadekamp. Soldaterne angreb gjentagne Gange, men gjorde ingen Fremgang ligesoverfor den overlegne Mængde. Hvad kunde et Kompagni Militis og en liden Haubits (3: fort. Kanon) udrette mod saa mange Tusinder. Fra alle Kanter regnede det med Sten og andre Kastebaaben, og vi saa mange af Soldaterne segne om, før de havde skudt. Det saa ud, som om de skulde.

blive aldeles overvældede. Flere Soldater kom hørende en saaret Officer. De vinkede til os. Efter en hastig Raadslagning aabnede vi Døren, og tre Saarede bleve bragte ind. Nogle Soldater forbleve i Huset, og en Chirurg var ved Haanden. Obersten havde faaet et Laarben bruffet, de andre lettere Beskadigelses. De blev alle lagt i J.'s Bærelse. Det begyndte allerede at mørkne. Soldaterne havde maattet trække sig tilbage. Og vi var saaledes fuldstændig i Oprørernes Bold. Vi kunde vente et Angreb paa Huset hvert Dieblif. Hvad skulde vi gjøre? Vaaben og Amunition havde vi, men for saa Folk til at besætte alle Indgange. Paa Oberstens Raad opgav vi al Tanke om Modstand. Den vilde være til ingen Nytte og kun gjøre Galt værre. De Soldater, som vare blevne tilbage blev derfor beordrede at flygte over Husstagen; kun den ene saarede Soldat blev tilbage; han blev bragt til et Bærelse i øverste Etage. Obersten blev bragt ned i Kælderen, hvor et Stjulested blev improviseret saa godt som det lod sig gjøre. Røgen blev ved hans Side. Alt hvad der kunde vække Mistænke om de Saaredes Nærværelse blev omhyggelig fjernet. J. med sit ombundne Hoved og sin saarede Arm kunde let blive taget for en saaret Militær, og vi tilraadede ham derfor paa det Indstændigste at flygte med de Øvrige. Kun nodig indvilgede han i at stilles fra Familien, men i det Haab at kunne udrette Noget for vor Frelse begav han sig afsted. Vi Kvinder fordelte os paa forskellige Steder af Huset, hvor vor Nærværelse kunde gjøre Nytte.

J fuldstændigt Mørke ventede vi med Lange Anelser vor Skæbne. Vi saa allerede Folk flyde over Gjærdet i Baggaarden. Oprørerne havde besat Gaden Udgange med Vagt og gennemsøgte

Husene for at finde saarede og flygtede Soldater. Heldigvis for os begyndte de paa den modsatte Side af Gaden. Til sidst kom de til det Hus, som stodte optil vort; vi ventede nogle Diebliffe i aandeløs Stilhed; da hortes der Trin paa Trappen. Der ringedes paa Kloften en Gang, to Gange, da lod der tunge Slag paa Døren, de truede med at sprænge den. Mrs. P. aabnede den og stillede sig Ansigt til Ansigt med Mobbene. „Hvad vil De?“ spurgte hun, medens Raabet lod se de nedensforstaaende: „Soldaterne! udlever Soldaterne!“ En, der opraadte som Leder af Banden sagde: „To Soldater ere komne ind i dette Hus, og vi maa have dem. De maa give dem op!“ „To kom ind, men de gif ud igjen“ svarede hun med en fast Stemme. „Lad os lede selv, dersom de ikke findes her, skal vi Intet gjøre Dem, men vi maa gennemsøge Huset.“ „Vi kan ikke lade Nogen ind. Vi ere alene Kvinder her i Huset og nogle gamle og svage, som vil forskrækkes ved at se denne Mængde.“ „De skal ikke alle komme ind“ var Svaret, og efter nogen Afforderen blev der indrømmet et halvt Dusin Udgang; men for Døren kunde blive lukket, var der allerede en hel Høb i Forstuen. Mange af dem var bevæbnede med stjaalne Geværer. „Lænd Gasen!“ raabtes der. „Min Søster er gaaet ud efter Lys.“ Det kom, og nye Underhandlinger begyndte. „Hun narrer os og opholder os, medens de flygte over Taget!“ raabte En og trængte sig frem med Geværet rettet mod hende. Hun tog fat i Vaabenet med en afværgende Bevægelse. „De ser jo, jeg er en Kvinde.“ Lederen gjentog, hvad han havde sagt før: „Vi vide, at de er her, udlever dem, og vi skal ikke tilføie Dem noget Ondt; hvis J ikke gjør det, kan jeg ikke svare for De-

res Liv i fem Minutter! Huset kan hvert Dieblit blive stuet i Brand. Mængden lader sig ikke holde tilbage." „De vil vel ikke afbrænde Huset", var Svaret. „Vi ere ikke den Slags Folk, som har de arbejdende Klasser til Uvenner. Min egen Son arbejder i en Fabrik." En ung anstændig flædt Mand gif hen til hende og hoiistede til hende, at hun burde føie dem i deres Forlangende. Tonen mere end Ordene lod hende forstaa, at hun i ham havde en Ven, og snart opdagede hun en anden paa samme Maade. Lederne raadsløge om, enten de skulde begynde Søgningen nedenunder eller ovenpaa. De bestemte sig for det første. To Mænd blev stillede som Vagt, den Ene ved Nedgangen, den anden ved Trappen, som ledede til den øvrige Del af Huset. Heldigvis var disse netop de venligsindede. Nu begyndte Mængden udenfor at bearbejde Døren til Kjølderetagen, brød den op og trængte sig frem, saalangt de posterede Vagter tillod. Efter at have undersøgt Iste Etage begav man sig ned i Kjøldereren. En hoiilødt Jubel forkyndte, at man havde fundet et Offer: Lægen blev trukken frem. Et Slag i Hovedet strakte ham til Jorden og tilsoiede ham et frygteligt Saar. „Hæng ham, hæng ham, til Rygtepælen med ham!" lod det, og han blev trukket afsted. Et Dieblit efter blev Obersten funden. „Kom ned Nogen med Geværer!" lod Befalingen. Mrs. P. søgte forgjæves at lægge sig imellem. Man begyndte at forhøre Obersten. Han sagde, at han var en fredelig Borger, som tilfældigvis var bleven saaret. „Hvorfor har De gjemt Dem, hvis De er en Civil?" „For at undgaa at blive taget for en Militær" forklarede han. 4 Geværer sigtede allerede paa hans Hoved. „Styh mig da, hvis De vil dræbe en Civil og dertil en saaret

Mand, jeg kommer til at dø alligevel, men før jeg dør, skulde jeg ønske at faa en Præst til mig." „Hvad? er De en Katholik?" „Ja." Dette syntes at gjøre dem betænkelige. Den ene som Vagt posterte Mand kom til; „jeg kjenner denne Mand", sagde han, „jeg har gaaet paa Skole med ham, han er ikke Militær". Det gjorde Udslaget. Man bestemte sig til at slippe ham; først blev dog hans Kommer undersøgt. Heldigvis havde han fundet Keilighed til at stille sig af med en Del Kugler, som vilde have bestyret Mistanken. Trods Mængdens Protest lykkedes det Lederne at faa stillet Hoben tilfreds. De havde fundet de to, som de havde hørt skulde være komne ind i Huset; det faldt dem ikke ind at søge efter flere. Lægen havde paa samme Tid været heldig nok til at finde Venner i to forhenværende Soldater, som havde tjent med ham i Feldten, de tog hans Parti og formaaede Hoben til at give ham fri. Vi, som havde holdt os ovenpaa, havde kun af Varmen nedenunder kunnet slutte os til, hvad der foregik nedenunder. Da tilsidst Alt blev stille, vovede vi os ned og erfarede Begivenhedernes gunstige Udfald. Vi følte os bethdelig lettede, men kunde dog ikke betragte os som udenfor al Fare.

Ingen vidste, hvorledes det var gaaet N. paa hans Flugt; Time gif efter Time, og han udeblev fremdeles. Fra Tid til anden saa jeg ud af Vinduet til Gaden. Alt var mørkt og stille, kun nede ved Hjørnet holdt sig en Klynge, som tilbragte Tiden med Svir og Dands og som blev mere og mere hoiroftet, jo længere det led paa Natten. Jeg gif fra Forfiden til Bagfiden af Huset, angstelig lyttende efter enhver Lyd udenfra, som kunde bebude en ny Hjemføgelse af Oprørerne eller give os Haab om Befrielse; men Time forløb efter Time tilsh-

meladende uden nogen Forandring. Da hørte jeg langt borte Hovslag mod Brostenene, de kom nærmere og nærmere, jeg hørte taktfaste Trin — det kunde ikke betyde andet end Soldaternes Ankomst. Ingen Musik kunde lyde mere behageligt i mine Øren end denne taktfaste Gang. Jeg ilede Huset rundt for at forkynde den glædelige Tidende og tilbage igjen til Vinduet, hvorfra jeg saa de blinkende Geværer af en Afdeling Soldater, som kom nærmere og nærmere. Den standse udenfor vort Hus. Jeg ilede ned, aabnede Døren, og under Taarer af Glæde og Taknemmelighed modtog jeg min Broder, som bleg og ubematet fulgte Troppe. Der var ingen Tid til Spørgsmaal og Ynkstninger. I al Hast blev de Saarede bragte ud og lagte i en Vogn. Vi Damer blev anmodet om at følge med dem til Politiets Hovedstation, da et fortsat Ophold i Huset ansaaes for farligt, og Soldater kunde ikke afgives til vor Bestyrelse, da de tiltrængtes mere paa andre Steder.

Der var ingen Tid at spille, vi sit paa os i Hast, hvad der var nærmest for Haanden og gif afsted, nogle af os uden Hat eller Shawl. Forandringen i vor Stilling var kommen paa os saa pludseligt og uventet, at vi neppe kunde tro vore egne Sandser. For saa Dieblitte overladte til os selv i Mørke og Ensomhed og nu omgivne af væbnede Mænd, færdige til at yde os al mulig Hjælp. Fare omgav os rigtignok endnu paa alle Kanter. Gjenstødet af Ildbrande lod sig se mod Syd. Hus og Gods havde vi efterladt uden Bestyrelse, men vi kunde dog ikke andet end glæde os over at være sluppen vel fra al denne Rædsel vi havde gennemgaaet. Gaderne var temmelig stille og mørke. Fortroppen spredte af og til ret frem og ind i Sidegaderne, men vi mødte ingen alvorlige Forhin-

dringer paa vor Vej og befandt os tilsidst paa Politiets Hovedstation. Vi modtoges med stor Velvillie af Politiets Functionærer og fortes ind i et Værelse, hvor vi introduceredes til de høiere Embedsmænd. Det gjorde et hyderst velgjørende Indtryk at befinde sig saa nær den executive Magts Repræsentanter. Hvad Lov og Orden betyde havde disse 3 Dage tilstrækkelig lært os. Da Velvæmelighederne imidlertid ikke var saadanne, at de kunne yde os et godt Hvilested, bestemte vi os til at følge med den Eskorte, som ledsagede Obersten til St. Nicholas Hotel, hvor vi alle bleve indkvarterede Kl. 2½ om Morgenen. Paa Søvn var dog ikke at tænke. Gaarsdagens Begivenheder stod altfor levende for os, og Støien fra Broadway hidrog til at holde os vaagne. Kl. 4 hørte vi høilødt Jubel fra Gaden; det var det syvende Regiment, som var kommet tilbage og overalt blev hilset med Velkomstraab. En ny Dag oprandt fuld af Haab for de ængstede Borgere. Flere Regiments Ankomst bragte snart Alt paa den gamle Fod; men i vort Kvarter, det vil sige i Nærheden af min Broders Hus, var det endnu usikkert; vi kunde ikke vende tilbage did. Jeg havde intet høiere Ønske end at komme bort fra Byen. Efter al den Støffelse, vi havde modt, efter den bratte Forstyrrelse i vore Rejseplaner, og efter alle de Lidelser vi havde udstaaet, var intet os kjærere end at komme afsted. Vor Baggage maatte vi rigtignok efterlade i „Fiendens Land“, men dette var dog et mindre Hensyn. Vi kunde forlade vore Venner trygge for deres Sikkerhed. Kl. 10 om Torsdag Efterm. netop 3 Dage efter at vi først sit Die paa Oprørerne, sagde vi New York Farvel og begav os uden Hatte og uden Bagage opad North River.

Mystiske Personer.

(Slutning.)

VI.

Om den mystiske Person i Bergen har Redaktionen af Ostg. Corr. yderligere modtaget Opsatser, hvorved Gaaden synes at være løst. Det heder i den ene: Indsenderen er istand til at meddele nogle Oplysninger angaaende Kommandørkaptein Servais's Svoger Lindgren, med hvem Servais, som Befalhavende paa Korvetten „Jarramas“, formodes at have truffet sammen i Bergen i August 1831. Nævnte Lindgren var Søn af Provst, kgl. Hofprædikant Lindgren, der havde været Prest i Gøteborgs Stift, men som, efterat have taget Afsked, var flyttet til Stockholm og boede i Klara Menighed, hvor han eiede Hus. Foruden den her omhandlede Søn havde Provst Lindgren i sit Egteskab med Fruen Burdson to Døtre, den ældste gift med Kommandørkaptein Servais, og den yngste med Lieutenant, Adjutant i Krigskollegiet Jacob Krafft. Hvad Sønnen angaar, da førte han i Stockholm et meget overdaadigt Liv og odelagde efter Faderens Død saavel sin egen som Moderens ikke ubetydelige Formue. Tilslidst maatte han for Gjæld og maaſte ogsaa af andre Aarsager forlade Sverige, som han ikke, saavidt man ved, mere gjensaa. Indsenderen er dog i det mindste for Tiden ikke istand til at oplyse, hvorvidt Lindgren bosatte sig i Norge, men om den mystiske Person, der i Bergen traf sammen med Kommandørkaptein Servais, var hans Svoger, synes dette at have været Tilfælde. Gaadens Løsning vilde isaafald være funden, Lindgren var da hin Person, der endnu 40 Aar efter sin Død har givet Anledning til saa mange forskjellige Gissninger.

VII.

Den ikke længere mystiske Svenske giver endnu engang Anledning til Dmtale i vort Blad, skriver „Berg. Afbl.“ Fra forhenbærende Sogneprest Piesse har vi nemlig modtaget følgende Skrivelse: Hr. Redaktør! I Deres Blad for Lørdag 18de Martz findes fra Redaktøren af „Ostg. Corresp.“ en Oplysning angaaende den mystiske Person i Bergen, hvorved Gaaden synes at være løst. Forsaavidt dette, hvad der anføres, tør have Alt for sig, der fremstiller de rigtige Forhold, skal jeg tillade mig at meddele, hvad der i og for sig selv just ikke er meget betydeligt, men dog kan tjene til Bestyrkelse af, hvad der er antaget. I Aarene 1825—28 var jeg Elev i det Andersonske Institut. I et af de Aar faldt Hr. Anderson i en Sygdom, der bandt ham til Sengen i vel en Maaned. Han boede da i andet Hus paa Markveien fra Torvet. Jeg pleiede hver Morgen at erhynlige mig om hans Befindende. En Dag sagde Vaagefønnen, at Anderson ønskede at tale med mig. Jeg fandt ham i Sengen og i stor Bevægelse. Han talte da ublandet svensk, der hos ham havde en særdeles vacker Klang, og viste, at han hørte til en dannet Stand. Grædende sagde han til mig, at han i sin Ungdom havde været et af de viltreste unge Menneſter i Stockholm, at han nu led for sine Udsvævelser. Han bad mig bringe sig en Bog, som, overdækket af et Tørklæde, laa paa en Stol. Det var Bibelen paa Svensk og som alle hans Bøger indbunden i blaat Bind. Den Bog, sagde han, var ham nu til Trøst og Opførelse. Dette Optrin i Forbindelse med de

vakre Paamindelser og Udvarfler, han gav mig, gjorde et Indtryk paa mig, som Tiden endnu ikke har udslettet. Senere, og især i Aaret 1832, da jeg som Student i Sommerferien opholdt mig i Fødebyen, havde jeg ikke sjelden en Spadfertur med Hr. Anderson. Der samtalede da imellem os mangt og meget. Blandt Andet har jeg at fremhæve, hvad jeg tydeligt erindre. Hr. Anderson fortalte mig, at hans Fader var Hofprovst, at han i Kjøbenhavn havde været sam-

men med Grev Horn, der i hans Stam-bog havde skrevet: „Glem ikke næskluten“, og at han ganske ung som Kornet havde deltaget i Toget til Finland, hvorom han fortalte mig enkelte Episoder. Kan dette Ubetydelige, hvad jeg er vis paa er meddelt mig af Hr. Anderson, tjene til at stadfæste den efter min Mening rigtige Opfattelse af Forholdene, som Redaktionen af Ostgöta Correspondenten har meddelt, skulde det være mig kjær. (Mgbl.)

Fra Insekternes Verden.

(Dr. Berlins Læsebog i Naturlæren.)

I. Bier og Humler.

Mange Insekter leve samlede i større Selskaber og hjælpe hverandre at bygge Reder og opføde Ungerne; de lægge deres saamegen Kunst og Flid for Dagen, at de i saa Henseende kunne tjene til Exempel for Menneffene. Disse Insekter have fire klare Binger, og de fleste af dem have i Halen en Brod, med hvilken de stikke; dog bo ikke alle de Insekter, som have Brod, samlede, saaledes som Bierne, Humlerne, Hvepsene og Myrterne gjøre, men flere Arter leve hver for sig og fange andre Insekter, som de stikke ihjel med deres Brod for at lægge Æg i den døde Kropp; andre leve paa Naaletræer og Buske, hvis Blade de aldeles opæde.

Bore almindelige Honningbier have ikke almindelig hjemme her, men ere blevne indførte fra sydlige Lande; de ere senere blevne overførte til Nordamerika, hvor de nu leve i vild Tilstand og bygge Reder i hule Træer. De tamme Bier holdes i Biskuber, der hyppig ere flettede af Halm; i hver Kube

findes der tre forskjellige Slags Bier, nemlig en Dronning eller Biser, flere Hanbier eller Droner og en Mængde Arbeidsbier. Dronningen eller Hunnen lægger alle de Æg, hvoraf de andre Bier udklækkes; hun alene holder hele Samfundet sammen og passer paa, at hver gjør sin Skyldighed med Flid og Orden; hun mades og pleies derfor med stor Omhu af de andre. Hanbierne arbeide ikke, og de dræbes derfor ogsaa, saa snart Parringen er færdig. Arbeidsbierne ere ufrugtbare Hunner og ere nøgherlig selskafte med Bygningsarbeide i Kuben og med at indsamle Føde. I hver Kube findes foruden Dronningen 600 til 1000 Hanbier og 15000 til 30000 Arbeidsbier. Dronningen og Arbeidsbierne ere forsynede med Brod; men Hanbierne have ingen saadan. Biernes Brod er besat med smaa Kroge, saa at den, naar de stikke med den, bliver sidende fast i Saaret, som hovner op og smerter meget; men Bierne selv maa da dø. Man kan gnide et saadant Bistik med Olje eller ogsaa lægge kold og fugtig Jord derpaa; thi da gaar Smerten snart over.

Naar Bierne i en Kube ere blevne alt for talrige, og der findes flere Hunner, vandrer en Sværm Arbeidere ud, anført af en Hun. En saadan Sværm sætter sig ofte, inden den drager bort, i en tæt Klynge ved Kubens Indgang; den ene Vi hænger sig da ved den anden, saa at de overste have Moie med at holde sig fast, og det hele ser ud som en stor Klase eller Pose. Kort efter begynde de alle at flyde efter deres Dronning eller Viser, og hvor hun sætter sig, der sætte eller hænge alle de andre sig ligesom før i en Klase; man kan nu opsamle dem i en ny Kube, hvor de strax begynde at bygge og bo. Er der kommen flere Dronninger ind i en Kube, finder man dem den næste Dag paa en nær liggende død udenfor Kuben.

Naar Bierne skulle indrette sig en ny Bolig, enten i en Kube eller, hvis Sværmen ikke er bleven fangen, i en hul Træstamme, samle Arbeidsbierne først et Slags Kit, som kaldes Forvox. Dette gnaab de af klæbrige Træknopper og føre det hjem paa Bagbenene, der ere udhulede næsten som Rønder, og hermed tilflne de alle Sprækker og Abninger undtagen Indgangen. Derpaa flyde de ud og sugge en Saft af Blomsterne, som i deres Mave bliver forvandlet til Vox, der spæder ud imellem Ringene paa deres Bagliv og siden affræbes med Bagbenene. Af Voxet bygge de smaa firkantede Celler eller Kamre, som vende den luftede Ende mod hverandre; et dobbelt Lag af disse Celler, med Abningen hver til sin Side, kaldes en Vitage. Der findes i hver Kube flere saadanne Vitager. Cellerne bruges dels som Spisekamre til at gjemme Honning i, dels som Bolig for Ungerne. Dronningen lægger nu et Æg i hver tom Celle; i Lobet af Sommeren kan deres Antal vel beløbe sig til 30000. De

Æg, hvoraf der skal komme Dronninger, blive lagte i store særskilte Celler, og Ungerne mades med finere og rigeligere Føde. Efter nogle Dages Forløb kommer der en liden Mak eller Larve frem af hvert Æg, og disse pletes med Omhu af Arbeidsbierne og mades med Bidrod, som bestaar af sammenarbejdet Blomsterstøv, der er blevet hængende i Biernes tætte Haarklædning eller opsamlet i deres saa kaldte Kurv, d. v. s. en med Haar omgiven Udvoldelse af det overste Led paa Bagfødderne. Efter en Uges Forløb indspinder Larven sig og forvandler sig til en Puppe, og naar dette er skeet, sætter Arbeidsbierne et Voxlaag paa Celler. Fjorten Dage efter kommer der en Vi ud af Puppen; den bryder frem gennem Laaget, mades med lidt Honning og kan nogle Timer efter flyde ud med de andre Bier. Efter at Ægslægningen er forbi, dør Dronningen i Kegelen; men hændes det, at hun oplever de unge Hunners Udvikling, dræber hun dem. Arbejderne skaffe sig da nye Dronninger ved at anbringe nylig udklækkede Arbejderlarver i Dronningeceller og mada dem med den Føde, der var bestemt for Dronningen. Er den gamle Dronning allerede død, dræber den snart udklækkede Hun de øvrige Hunpupper; men kommer der flere frem paa en Gang, kæmpe de med hverandre, indtil en af dem gaar af med Seiren og saaledes bliver Sværmens eneste Hun eller Dronning.

Honningen gjøres paa følgende Maade: Bierne udsuge en sød Saft af Blomsterne; denne kommer først ned i et Slags Kro, som kaldes Honningmaven, og her bliver den, indtil den er forvandlet til Honning; da opghlpe de den igjen og gjemme den i egne Celler, som tilflines med Vox, for at Honningen ikke skal løbe ud. Denne tjener senere til Føde for Bierne, paa den Tid der ingen

Blomster er. Man har troet, at Bierne faa i Vintersøvn i deres Kuber; men dette er ikke Tilfældet; de ere vaagne og æde, dog sidde de i Almindelighed stille i en Klynge for at holde hverandre varme. Den letteste Maade for Menneskene at forskaffe sig Honningen og Boret, som disse Dyr frembringe, er vistnok at dræbe dem; men dette er baade utafnemmeligt og unødvendigt. Vil man aldeles tilintetgjøre Bispørmen, dræber man Bierne med Svoveldamp; men vil man bevare den, borttager man blot en Del Bifager og levrer faa megen Honning, som Bierne behøve til Vinterføde.

I Danmark drives temmelig megen Biavl; ved Optællingen i 1871 fandtes her 119,899 Bistader.

Humlerne eller Humlebieerne ere større end Bierne; de samle ligeledes Honning og leve i Selstaber; men ikke flere end 30 til 150 i hvert. Deres Keder ere meget simple end Honningbiernes; de bestaa nemlig blot af en Fordybning i Jorden med et Tag af Mos, under hvilket nogle faa, rundagtige Boreceller ere ophængte. Ved Vinterens Frembrud dø alle Hannerne; men Hunnerne leve og lægge det følgende Aar Æg, af hvilke Arbeidshumlerne først fremkomme og hjælpe til at samle Føde til de Unger, som senere udlækkes. Humlernes Honning indsamles ogsaa af Menneskene, og mange mene, at den Mjød, som tilberedes deraf, endog smager bedre end den, man faar af Biernes Honning. Humlerne hjælpe ofte Honning fra Bierne, naar de kunne finde Leilighed dertil; de have en Brod at stifte med; men den bliver ikke fiddende fast i Saaret.

II. Hvepser og Myrer.

Hvepserne eller Gedehamfene samle ingen Honning, men bygge store Boliger til sig selv og til deres Ungel. Disse

Boliger ere gjorte af det, som de have gnavet af Bark og gamle Træplanter, og som de sammenarbejde med deres Spyt. De anbringes enten i eller paa Jorden, i et hult Træ eller under et Tag og se ud, som om de vare gjorte af graat Paspir. Indvendig ere de delte i Celler, ligesom Biskuberne, og i disse udlækkes Ungerne. Om Foraaret lever der ikke andre end Hunnen; hun begynder at bygge Boligen og lægge Æg, af hvilke der snart komme Gedehamse frem, som hjælpe hende at gøre Boligen større. Alle de Gedehamse, der er sammen i en Bolig, have saaledes en og samme Moder. Gedehamfene have Brod i Halen og stifte værre end Humlebieerne. De holde meget af alt født og forfølge ofte Bierne, idet disse flyde hjem med Honning; naar de faa dem fat, bide de dem midt over, hvorpaa de flyde til deres Bo med den Del af Kroppen, hvori Honningen ligger forvaret.

Der gives forskellige Arter Hvepser; foruden Gedehamfene ville vi her nævne: Gravehvepsen, Søjtehvepsen, der lægger sine Æg i eller paa andre Insektlarver, og Galhvepsen, der anbringer sine Æg i Blade eller Knopper, paa hvilke der herefter danner sig en Svulst, i hvilken Larven lever; denne Svulst kaldes Galæble, den bruges til Blæk og til at farve sort med.

Myrerne ere maaste endnu flittigere end Bierne og bygge sig Tuer, i hvilke de selv bo, og hvor de opføde deres Unger. I hver Tue findes der tre Slags Myrer, nemlig Arbeidsmyrer, Hanner og Hunner. Arbeidsmyrerne have ingen Vinger og udrette alt Arbeidet; Hunnerne og Hannerne have Vinger; men kort efter Parringen miste Hunnerne deres, og Hannerne dø. Skodmyren bygger sin Tue af Fyrretæets Naale, Smaakviste og deslige; en saadan Myre-

tue kan ofte være flere Men høi og ser i Afstand ud som en Høstak; man finder dem blandt andre Steder i stor Mængde og af paafaldende Hoide i Grib Skov i Sjælland. Under Tuen er der gravet et Rum nede i Jorden, i hvilket Myrerne bo, og hvor de opbevarer Larverne og Pupperne, som man ofte urigtig hører benævne Myræag. Naar Veiret er smukt, kan man se Arbeidsmyrerne bære Larverne op i Solsfinnet og atter forsigtig bære dem ned igjen, hvis det begynder at regne, eller anden Fare truer dem. Disse Larver makes ligeledes med et Slags Honning, som Arbeidsmyrerne selv frembringe. Ved at betragte de store Myretuer maa man forbauses over de smaa Dyr, som ikke alene have opført dem, men ogsaa udgravet Jorden under dem; saa meget kan Flid og Orden i Arbeidet udrette. Myrerne have deres bestemte Veie til og fra Tuen, og ad disse flæbe de ikke alene Bygningsmateriale, men ogsaa allehaande Smaadyr, som de bruge til Føde; hvis en Byrde er for tung for en Myre, bider den den i Stykker eller faar Hjælp af sine Kammerater til at bære den. Myrerne samle ikke noget Vinterforraad og behøve det heller ikke; thi de ligge i Vintersøvn i den kolde Aarstid. Al Urenlighed og alle forraadnede Sager bære de strax bort. Det er forunderligt at se, hvor hastigt de kunne fortære, hvad man giver dem; saaledes kunne de i ganske kort Tid æde Kjødet af et dødt Fårben, saa kun Skellet bliver tilbage. De holde meget af søde Sager, og naar en Myre har fundet noget saadant, vender den tilbage til Tuen og henter en Mængde Kammerater, der snart gjør rent Bord. Myrerne have i Almindelighed ingen Brod og kunne ikke stikke; men i Stedet derfor udsprøite de en skarp Vædsfe paa deres Fiender. Denne Vædsfe har en sur

Lugt, og det er paa Grund af den Syre, som indeholdes i den, at man har Myrerer i Vand til Myrebåd. Myrerne gjøre erdel Skade i Haver, undertiden trænge de endog ind i Baaningshuse og ere da vanstelige at udrydde. Foruden Skovmyren, som er den almindeligste, har man Hestemyren, som er større og bygger i gamle Træstubber, den sorte Myre, som graver i Jorden og træffes i Haver, og den lille røde Myre, der har en Brod af stikke med.

Den Skade, Myrerne forarsage i den tempererede Zone, er ikke betydelig og opveies rigelig ved den Nytte, de gjøredet de opæde andre stadelige Insekters Larver. Slipper man en Flok Myrer ud i Korn, der er angrebet af Kornormen, opæde de strax disse uden at skade Kornet. Men i de varme Lande findes der et Slags hoide Myrer, som kaldes Termitter, og som i kort Tid kunne udrette utrolig megen Skade. Hos Termitterne findes der foruden Hanner og Hunner de saa kaldte Arbeidere og Soldater; de første af disse maa arbejde under de andres Tilsyn og Beskyttelse. De bygge af vaadt Ler og Plantedele Boliger, som ere 12 Fod høie og have Form af en Kegel. Selve Dyret, som opfører Boligen, er ikke mere end $\frac{1}{4}$ Tomme lang; altsaa ere Bygningerne 576 Gange høiere end Bygmesteren; den høieste Bygning, som er opført af Menneskehænder, er noget over 600 Fod høi, saaledes omtrent 100 Gange høiere end den, som har bygget den. Inderside i Termitternes Boliger ere mange smaa Kamre, hvori der bo nogle Hanner og en Hun; disse arbejde ikke; men Hunnen lægger Æg, man siger 80.000 i et Døgn; i den øvrige Del af Boligen findes utallige Kamre til Æggene og til Fødemidlerne, saavel som Gange og Broer. Naar Termitterne kaste sig over

en eller anden Ting, bide de den hastigt i smaa Stykker; store Rister med Bøger, Klæder og deslige gnave de paa et Par Timer aldeles itu. I Ostindien gravede de Gange under Statholderens store Hus, saa at det begyndte at styrte sammen, og en anden Gang sondergnavede de et engelsk Krigsstib, saa at det faldt ganske fra hinanden. Disse Dyr, som kunne gjøre saa stor Skade, have dog ogsaa deres Nytte i de varme Lande, hvor hvert dødt Legeme hastigt gaar i Forraadnelse og forpæster Luften; thi saadanne Gjenstande opædes af Termitterne. Deres Antal maa beregnes i Millionvis. Saa snart alle Larverne og Pupperne ere blevene forvandlede til flyvende Insekter, tvinge de sig bort fra deres Hjem og falde døde ned paa forskjellige Steder, hvor de tjene Fugle og andre Dyr til Føde; paa flere Steder spises de endog af Menestene.

III. Guldsmede og Biller.

Guldsmede kaldes en Art Insekter, som man om Sommerastenerne ser flyve meget hurtigt hen over Vandet for at fange mindre Insekter, som de nære sig af. Medens de ere Larver, leve de under Vandet; men henimod den Tid, at de skulle forvandles, krybe de op paa Siden, og nu vore Bingerne meget hurtigt frem. Naar de have naaet deres rette Størrelse, parret sig og lagt Æg, dø de. Nogle Arter leve meget kort Tid, efter at de have faaet Binger, og ved at se dem flyve saa muntert om i Solskinnet, maa man tænke paa, at det er, som om de ret vilde nyde deres korte Liv. De ere let kjendelige paa deres klare, gjennemsigtige Binger, der ofte glimre i Solskinnet som Guld og Sølv; en af de almindeligste har en blaagrøn, glimrende Krop. I Slægt med disse er Dognfluen; den er meget lille og har 2—3 lange Borster

ved Halen; den lever i flere Aar under Vandet som Larve; men naar den først har faaet Binger, dør den efter nogle Timers Forløb.

De Insekter, hvis Forvinger er tykke, saa at de bruge dem til at bedække Bagvingerne, kaldes Biller. En saadan er Torbisten, som om Sommerastenen flyver surrende omkring; der gives forskjellige Arter af dem, som indmærke sig ved deres skønne Metalglans. Oldenborren bliver en Tomme lang og anretter ofte stor Ødelæggelse paa Træerne, hvis Blade den opæder; den lever som Larve i fire Aar i Jorden, og da den nærer sig ved Planterødder, er den i særdeleshed meget skadelig i denne Tilstand. Andre Arter af Biller ere Egghjorten, Skarnbasjen og Guldbasjen. Nogle gjøre Nytte ved at befri os fra Madfler, og disse kaldes derfor Madjelgravere. Saa snart de opdage en død Rotte, Hund eller noget andet Madfel, ile de i Mængde til Stedet, krybe ned i Jorden og udhule en Grav under det døde Dyr, som derpaa glider ned deri; senere lægge de deres Æg i Madflet, som bliver fortæret af Larverne, naar disse komme ud af Æggene. Dødningsureet („Bæggesmeden“) er en liden sortebrun Bille; som Larve sondergnaver den Træværket i Huse, Binduesposter og deslige; naar det er stille, kan man høre den slaa sine Kjæver sammen, og det lyder ganske, som om nogen bankede, eller som om et Ur piffede; paa nogle Steder tro Folk, at det er et Forbud om, at en eller anden i Huset skal dø, og de sige, at Dødsuret slaar. At dette er en meget taabelig Overtro, behøver man neppe at tilføie. Denne Bille er ogsaa mærkelig ved, at den trækker sig tilbage og forholder sig ganske stille, naar den tror, at der er nogen Fare paa Færde. Et andet Insekt, hvis Larve er meget skadelig for Træ-

erne, er Barkbiller; den lægger sine Eg rækkevis under Træernes Bark, og naar Larverne komme frem, æde de sig ud til begge Sider og danne derved regelmæssige Gange.

Til Billerne regnes endvidere Vandkalbene, som have Svømmefødder, med hvilke de ro sig frem paa Vandet. St. Hansormene ere flade, langagtige, bløde Dyr; Hunnen affondrer et lysende Stof, der skinner igjennem paa nogle Steder af Baglivet; den er vingeløs og ligner Larven; men Hannen har Vinger. I Danmark findes den jævnlig paa fugtige Enge. I Amerika og i andre varme Lande findes der mange store lysende Dyr, som om Aftenerne i Tusindvis flyde omkring mellem Buskene; ja man har endog der samlet dem i klare Flasker og brugt dem til at behjse Værelser med. Marthonsene ere smaa, halvfugleformede Biller; de ere i Al-

mindelighed røde med sorte Pletter; de leve paa Træer og Planter og gjøre megen Nytte ved at udrydde Bladlus. Smælberne kaldes nogle Insekter, der, naar man lægger dem paa deres Ryg, kunne kaste sig høit i Veiret og atter komme ned paa Benene. De saakaldte Jordbopper ere sorte, hoppende Smaa-dyr, der opæde Raps, Kunkelroer og andre dyrkede Planter og derfor ere til stor Plage for Landmændene. Afte, helst Lobakkafte, eller Kaffe-grums forjager dem ofte. De „spanske Fluere“ udmærke sig ved smukke spillende grønne Metalfarver, men indeholde en saa stærk Saft, at de trække Blærer, naar de lægges paa Huden; de bruges derfor af Apothekerne til Træplastre. I de nordlige Lande ere de temmelig sjældne; men i sydligere Lande findes de i stor Mængde paa Bladene af visse Træer, og man kan let fange dem der.

Hvor blev Danebrog af?

Efter Fr. Barfod.

Det var i Slaget ved Lyndanæs den 15de Juni 1229, at Danebrog dagedes, det forstegnede Banner, som bragte Dansterne Seier over Hedningernes Mængde. Siden blev det Danmarks Helligdom, og en Mængde Efterligninger af det gik stadig i Spidsen for vor Hær og vor Flaade og gjør saa endnu. Men den oprindelige Danebrogsskane — „den himmelsaldne“ eller viiede, det kommer os ud paa Et, i Folketroen var den „himmelsalden“ — var dog kun en, og det er denne ene Skane, af hvilken alle de følgende kun er Afbildninger, om hvis sidste Dage jeg vil fortælle et Par Ord.

Det var den 11te Februar 1500, at Kong Hans og hans Broder Hertug Frederik rykkede ind i Ditmarsken. Det var et Røvertog, ikke bedre end det, da for sytten Aar siden Preusserne og Østerrigerne rykkede ind for at tage Sønderjylland; thi det er altid Røveri, naar man med Vold vil fratage Andres deres lovlige Eiendom. Foruden den store sachsiske Garde var det mest Holstenere, der fulgte Kongen og Hertugen, og de danske Mænd, som vare med, vare snart talte. Rige suldt vaiede Danebrog foran Hæren, ført af Kongens Feltmarskalk, Holsteineren Hans v. Ahlefeld. Ditmarskerne havde ikke en Mand at

stille mod ti, og derfor vare Holsteinerne ogsaa sikre paa Seiren; men Ditmarskerne vilde værges sin nedarbejdede Frihed, og derom vare de enige, at: „Gud er en Herre, som hjælper det Folk, der vil hjælpe sig selv, og for Fædreland er det en evig Ære at dø“. Det blev dog ikke Ditmarskerne, der maatte lade Livet, thi ved Dusentdømmelsmarsk den 17de Februar 1500 blev den store Angrebshær, hvad enten den nu talte 15,000 eller 30,000 Mand, fuldstændig tilintetgjort af Bøndernes 1500 Mand og — af Vesterhavets Bolger. Thi Bønderne havde gennemskåret de Diger, som ellers skjærmede deres Land mod Vesterhavets Oversvømmelse, da de mente, at hellere maatte hele Landet ødelægges, end Friheden mistes. Og saaledes mener altid et fribaarent Folk. — Aldrig har en stoltere Styrke lidt et skjændigere Nederlag i saa kort en Tid, og Folkeviseu lyder neppe meget, naar den lynger:

De vare vel atten tusinde Mand, der
monne i Ditmarsken fare;
men der kom ingen tilbage igjen,
uden det var tre og tre Gange fem;
det siger den Svend, som med var i den
(Sfare.“*)

Vi skulle ikke nærmere betragte Nederlagets Rædsler, men iblandt det Bytte, som Ditmarskerne gjorde, var ogsaa Danebrog. Det var Mændene fra Wöhrden, som havde taget Danebrog, og derfor beholdt de den ogsaa som Bytte. De gjorde Ære baade af sig selv og den ved at hænge den op i Wöhrden Kirke. De vidste godt, at den i hængved tre Hundremaal havde været høit foran Danehæren, og at den derfor var et kosteligt Bytte. Men, imens Holsteinerne gjorde det ene frugtesløse Forsøg ef-

ter det andet for at udløse sine faldne Slægtningers Liv, at de ikke skulde møtte Ræve og Ravn, var der ingen i Danmark, som tænkte paa at udløse Danebrog. Den blev da hængende fulde 59 Aar i Wöhrden Kirke.

Men blandt Fredrik den Førstes Sønner havde den rodløstne og herskesyge Adolf faaet Gottorp, og Hertugen af Holstein-Gottorp længtes efter at hævne det velforsjente Nederlag, som hans Fader havde lidt. Han maatte dog temme sit vrede Mod, saa længe hans ældre, fredelige Broder, Kong Kristian den 3die levede. Men neppe var denne død, før han i Stilhed gjorde sig rede til at drage ind i Ditmarsken, som han helst vilde vinde for sig selv. Hans Plan blev dog røbet, og han maatte ikke alene finde sig i, at hans Broder, Hertug Hans af Haderslev, men ogsaa at hans Brodersøn, Kong Frederik den Anden, tog Del i det nye Rovtog, delte baade — Æren (?) og Byttet. Denne Gang maatte Ditmarskerne bukke under: efter en Maanedes hæderlige Kamp mod Overmagten maatte de den 20de Juni 1559 underkaste sig. Fyrsterne delte Byttet, og Danebrog — nei det kom ikke til Kong Frederik, hvad enten han saa savnede Syn for dets folkelige Betydning, eller hvad Grunden ellers kan have været; det gik med Hertug Adolf til Gottorp. Dugen skal have været læst; men Bannerets Rister og Heltenes Ar er jo netop deres bedste Skjønheder, naar de bleve vundne paa Ærens Mark. Wöhrden Kirke skal have været flent fugtig, og derfor skal Dugen være bleven skimlet og muggen; men saa meget mere havde den kunnet trænge til at komme ud at sole og lufte sig; og det vilde der været god Leilighed til i Syvaarskrigen, som strax efter udbrød; ved Svarteraa vilde den have kunnet faa Dpreisning

*) Om Ditmarsker-Krigen se „For Hjemmet“ for 1875 Side 71.

for, hvad den havde maattet døie ved Dufentbühelshwarf. Men saaledes stede det ikke. Den kom aldrig mere i nogen Baabendans: Hertug Adolf hængte den som et andet Seiersbyste op i Slesvig Domkirke. Og der blev den hængende i næsten fem Menneftaalbre, i 154 Aar indtil 1713. Ingen af Frederik den Andens Etlinger, ikke en Gang Kristian den Fjerde, tænkte paa at gjenvinde den for Folk og Rige. Den har maasse flere Gange fra Kirkens Hvalvinger vistet over deres Hoveder, men de kjendte ikke, det vil sige: solte ikke dens folkelige og historiske Værd. Den var jo vel i en dansk Fyrstes Bærg, men den samme danske Fyrste var Danmarks arrigste Fiende. Det vare jo alle de gottorpste Hertuger, og Augustenborgerne toge, som os alle bitterligt er, atter Arv efter dem.

Endelig var Gottorpernes Maal fuldt, og Frederik den Fjerde udjog dem af Danmark. Han indlemmede paany hele Sonderjylland i Danmarks Krone (desværre ikke i Danmarks Rige). Men forinden var Hertug Karl Frederik flygtet fra Gottorp til Kiel, og Danebrog havde han taget med sig. Hertugerne, i hvor udanste de vare, havde altsaa dog stadig et Syn for Danebrogs Betydning, medens Kongerne, som dog skulde være danske, saanedet det. Nu blev den op- hængt over Alteret i St. Nikolai Kirke i Kiel, og her hang den endnu este Midten af forrige Hundredaar. Det er det sidste, man med fuld historisk Visshed ved om dens Skæbne. Men et kielsk Sagn fortæller, og det støttes af alt, hvad man ellers ved, at henimod Slutningen af forrige Hundredaar (imens vare Hertugerne blevne Ruslands Rejsere, og Kiel var afstaaet til Danmarks Konger) skulde St. Nikolai Kirke engang oppuds. At det gamle Skrammel,

som fyldte den, maatte da idetmindste foreløbig romme sin Plads, og Danebrog maatte ligeledes nedstige fra sin Plads over Alteret til den store Bunkle paa Kirkens Gulv („auf dem Kirchboden“), som det synes i et Siderum til selve Kirken. Da denne saa var oppudset, kunde den dog umuligt optage Skramlet igjen paa sine pyntelige Bægge. Det blev altsaa liggende, hvor det var. Men ogsaa hint Rum skulde sluttelig istandsættes. Det var da det bedste at blive hele Bunken kvit. Og der blev nu sat et Kjøbestævne, og Bunken blev solgt til den Høisthydende, der, siger Sagnet, kjøbte den som Brændsel og har sagtens ogsaa brændt den. Men Danebrog var med i Kjøbet! Den hele Fanestang og Levningerne af Dugen. Man har altsaa ikke nodig at være dreen i „Digtningen“ for omtrent at kunne gjætte sig til, at Danebrogs Dug har tilsidst maattet gjøre Tjeneste som Karflud i et eller andet kielsk Kjøkken, hvis den ikke strax er slængt paa Moddingen! og at Danebrogs Fanestang har maattet gjøre Job under en eller anden kielsk Suppegryde!

Sagnet siger endvidere, at da Frederik den Sjette 1808 udvidede Danebrogsordenen, lod han undersøge, om det slet ikke skulde være muligt endnu at opspore det gamle Danebrog. Han har da sagtens hørt fortælle om dets Salg. Alt, hvad han fik, var en Fanespids, som Gieren, en kielsk Borger, forfikrede ham var taget af det ægte Danebrog. Denne Fanespids gjemte han i en af sine Stuffer, og ved hans Død overgav Kristian den Ottende den til det oldnordiske Museum. Her findes den endnu under Nr. 5897. Den er af Staal med et hullslebte firspidet Blad, indlagt med firklige Guldpnydelser langs Slasterøret; og Kjendere paastaa, at den er af udmærket østerlandsk Arbejde og maa omtrent være forarbejdet i Slutningen af det tolvte eller i Grænet af det trettende Aarhundrede.

Blandinger. — Nytt og Gammelt.

Kvæteren William Penn ligger begravet i England paa en Kirkegaard i Nærheden af Chalfont St. Giles i Buckinghamshire. For længere Tid siden har Guvernøren og den lovgivende Forsamling i Pennsylvania rettet en Opfordring til vedkommende Kirkeverge om at udlevere Liget, da man ønskede at overføre det til Pennsylvania og der give det en høitidelig Begravelse i Filadelfia. Opfordringen har imidlertid mødt et høfligt, men bestemt Afslag og er væsentlig motiveret derved, at man ikke med Sikkerhed kan paavise Penn's Grav, da den Sten, der betegner hans formentlige Gravsted, først blev opstillet, hvor den nu staar, for et Snes Aar siden. I en ledende Artikel roser Times, der iøvrigt godt kan forstaa, at man i Pennsylvania vil gjøre Alt for at hædre Penn's Minde, de paagældende Kirkevergers Beslutning og de af dem ansøgte Grunde til Afslaget paa den til

dem fra Pennsylvania stillede Opfordring. (Mgbl.)

En herlig Drypstens-Hule er nyelig opdaget i Adamsdalen (Mæhren); den er i Besiddelse af utallige Naturskønheder. En Bonde fra Landsbyen Sloup havde Mod til at undersøge en af de mange Bjergklofter, som findes i Hulerne ved Sloup. Da han havde naaet Enden af Bjergklofterne, tændte han et Lys, og til hans Forbauselse befandt han sig i en malerisk Drypstens-Hule af omtrent 40 Meters Længde og Bredde samt ca. 25 Meters Høide. Drypstensformationer af 1 a 2 Meters Længde hang ned fra Loftet, og mægtige Danneiser i Form af en Skov af forstenede Furutræer hævede sig fra Jorden. Bonden underrettede Borgermesteren i Proskowitz om denne sin Opdagelse. Borgermesteren besøgte da Hulen og gav Ordre til at udvide Indgangen og forsynne den med en Port.

(Bergens Aftenblad.)

Oplysning paa Gaaden i No. 11.

No. 200. En Solfort (blackbird).

Med næste Nummer (13) begynder 24de Bind af „For Hjemmet“. En længere Fortælling, en meget interessant Reiseschildring og en Mængde mindre Stykker vil blive indførte i 24de Bind, hvortil nye Subskribenter kunne antegnes for \$1.00; man kan ogsaa endnu abonnere fra No. 1 og altsaa faa hele denne Udgang (for \$2.00). Adr. R. Thronsfj., Box 1014, Decorah, Iowa.

Indhold: Stjult i Gud. — Det gaar saa smaat. — Tre Redjelsdage i New York. — Nyttige Personer — Hvor blev Danebrog af? — Blandinger. — Oplysning paa Gaade.

For Hjemmet.

Et Tidsskrift

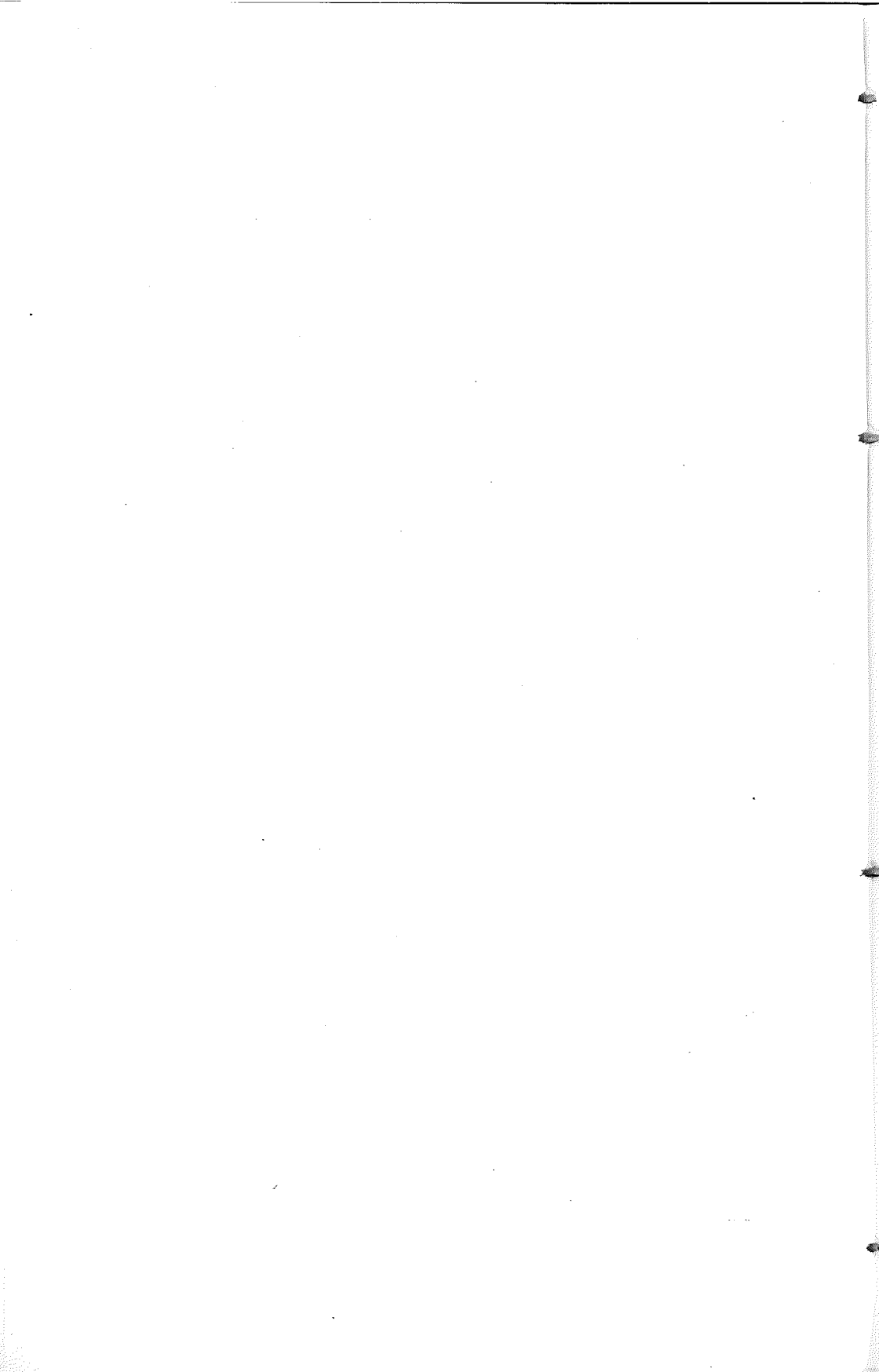
for

nyttig og underholdende Læsning.

Tre og tyvende Bind.

Udgivet af R. Thronsen.

Decorah, Iowa.
Paa Udgiverens Forlag.
Trykt i den norske Synodes Trykkeri.
1882.

Indhold af 23de Bind.

	Side
Peter Paul Bergerio	1, 31, 61, 91
En uventet Nytteanvendelse af de biologiske Studier	8
Anna Rosz, Fortælling.....	1, 38, 68, 98, 121
Den forældreløse Pige.....	18
Fugleredet, Fortælling.....	20
A question with only one answer	25
Festlighederne ved en romersk Triumf.....	26
Bogannmeldelser	28, 328
Blandinger.....	29, 89, 115, 149 179, 210, 237, 297, 328, 356
Ørkenen Sahara	47
Bed Sydens Rød River, Fortælling.....	52
Den blinde Uls, Rimfabel	59
Gaader og Opgaver.....	60, 89, 120, 150, 180, 240, 270, 300, 330
Kristendommens Raar i det apostoliske Aarhundrede	79, 111
Kyriske Strofer	85
Bedstefaders Foræring.....	86
Dpløsning paa Gaader og Opgaver 89, 120, 150, 180, 240, 270, 300,	330 356
Zulekrybbe og Zuledrama	106
Uabent Brev til Kristoffer Brun	134
Tre Uger i Telt	141, 164, 205, 211
Dalmatien	147
Stodduen, Fortælling.....	151, 181, 228, 242, 274, 301
Skolernes Exercits	163
Kyristiske Personer.....	175, 260 347
Gaa ikke bort, før du har faaet din Moders Velsignelse	179
Fra en Rejse i Østerland	195
Pastor P. Thorslaksøn, Nekrolog	204
Bjergmandsgutten	217
Leichardts Expedition i Nyholland	221
Fra Afrikas Missionsmarf	222, 267
Missionen ved de store afrikanske Indsøer	225, 267, 271
Solpletternes Forhold til nogle meteorologiske Phænomener	233
Uf Kronikens Gjenmæle	236
Vor Herres Jesu Mindefest	241

	Side
Billeder fra Oldtiden.....	250
Speners Løsen.....	280
The lost child.....	281
Skjult i Gud, Fortælling.....	283, 317, 331
Kong Mteja's Gesandtskab i London.....	291
Citater fra Kongespeilet.....	293
Mandens Liv, et Digt af Welhaven.....	309
Strotaanker.....	328
Det gaar saa smaat.....	338
Tre Ræbselsdage i New York.....	339
Fra Insekternes Verden.....	348
Hvor blev Danebrag af?.....	353

E. MATHER
JUSTICE OF THE PEACE,
NOTARY PUBLIC and COLLECTING AGENT.

Office over Spencers Harness Store - DECORAH, IOWA.

G. R. WILLETT.
N. WILLET.

ESTABLISHED
A. D. 1857.

Willett & Willett,

ATTORNEYS AT LAW,
DECORAH, — — — — — IOWA.

DAN. NOBLE,
SADELMAGER,

handler med

Sadler, Svøber, Bidstler etc.
Decorah, — — — — — Iowa.

RUTH BROTHERS,

DECORAH, IOWA,

handler med Stangjern, Spiger og Glas, Koge- og Kaffelovne samt
Kobber- og Blikvarer, Gaardsredskaber og Verktøi, Bygningsmaterialier,
saafom Vinduesglas, Døre, Blinds, Bygningspapir, Blyhvidt og Olie.
Kobber- og Blikvarer repareres. Tagrender forfærdiges til billige Priser.

P. H. WHALEN

handler med

Manufaktur- og Kolonialvarer,

Hadde og Huer, Støvler og Sko etc. etc.

Sydfiden af Water Street = = = Decorah, Iowa.

J. T. RELF,

PHOTOGRAF,

handler med Kammer, Lister, Albums, Flieds-Indfatninger, Stereostop-Billeder etc
Gamle Billeder kopieres.

Smaa børn fotografæres ved den nye Methode langt hurtigere end før. ☞ Alle mine Negativbilleder retucherer af den udmærkede Retoucher, Hr. Eugene Austin. Aflæg mig et Besøg. Mit Galleri er over Montgomerhs Drugstore,
Decorah, Iowa.

Norfolk Hotel.

CHRISTIANIA HOUSE, tæt ved Washington St. Broen

DECORAH, IOWA,

anbefales Rejsende af

Anders N. Sjome.

☞ Gode Staldrum findes til Afbenyttelse.

PETER G J E M S ,

Reisende Agent for

G. R. Montagues LaCrosse Steam Marble Works,
tegner Abonnement paa „**For Hjemmet**“. De, som tegne sig
paa hans Liste, kunne betale Kontingenten til ham.

Patents. We continue to act as Solicitors for Patents
Caveats, Trade Marks, Copyrights etc., for the
United States, Canada, Cuba, England, France, Germany, etc. We have had
thirty-five years experience.

Patents obtained through us are noticed in the **SCIENTIFIC AMERICAN**.
This large and splendid illustrated weekly paper, \$3.20 a year, shows the Pro-
gress of Science, is very interesting, and has an enormous circulation. Ad-
dress **MUNN & CO., Patent Solicitors, Publishers of SCIENTIFIC AMERICAN,**
261, Broadway, New York. Hand book about Patents sent free.

Tilsalgs meget billigt.

Wolfs Konversationslexikon (tydsk),

5 Kvartbind. (gaar til 1841, meget vel konserveret), sælges for
\$6.00. Kjøbereren betaler Expres-Omkostninger.

Adresse: **K. Throndsen,**

Decorah, Iowa.

Ældre Bind af „For Hjemmet“.

18de Bind, som blandt Andet indeholder den udmærkede Fortælling
„Pater Clemens“ sendes portofrit for \$1.

19de Bind, indeholdende blandt Andet „En ung Piges Historie“ og Mis-
sionsberetningen „Sey Nar blandt de røde Indianere“, portofrit for \$1.00.

20de Bind, indeholdende den ualmindelig interessante og lærerige Rei-
sefildring „Nordvest-Passagens Opdagelse“ foruden meget andet udvalgt
Læsestof, portofrit for \$1.00.

21de og 22de Bind (Aargangen 1881) har et meget afvejlende Ind-
hold, deriblandt den udmærkede Fortælling „Familien Hellsbringen“, (der hos
Boghandleren koster \$3 indbunden). Disse 2 Bind tilsammen portofrit for \$2

Alle 5 Bind til en Adresse pr. Expres \$4.00.

Hvert Bind bestaar af 12 Hefter og udgjør over 350 store Ottanfider,
samt Titelblad og Indholdsregister.

Adresse: **K. Throndsen,**

Dr. 1014, Decorah, Iowa.

C. C. COOK Optikus og Uhrmager, har tilsalgs Brillen de bedste
i Handelen. Lomme- og Stue-Uhre repareres smukt.
Læt ved Post Office, Decorah, Iowa.

For 10 Cents

sendes portofrit et Hefte, indeholdende
„**20 ældgamle Sange fornøiede**“,
nemlig **Solvtalvisen** og **Den gyldne ABC**, 8 for 50 Cts., 20 for
\$1.00, 100 for \$3.50. Adresse: **K. Throndsen, Dr. 1014, Decorah, Iowa.**

Iver Larsen
følger udelukkende for Kontant og handler med
DRYGOODS, NOTIONS,
Færdiggjorte Klæder,
Hatte, Huer, Støvler, Sko, Kolonialvarer, etc. etc.
I Brødrene Gullifjønns forrige Store.
Decorah - - Iowa.

A. C. Smith, M. D.,
Dien- og Dre-Læge.
Decorah = = Iowa.

12te Uargang af „For Hjemmet“
(21de og 22de Bind)

indeholdende den u-mærkede Fortælling „Familien Hældringen“ samt 15 mindre Fortællinger, foruden meget andet interessant Læsestof, (24 Hefter, 720 store Sider) sendes portofrit for \$2.00. („Familien Hældringen“ koster alene omtrent \$3.00 i Bogladen.)

Adresse: **R. Thronsjen,**
Box 1014, Decorah, Iowa.

Ny Möbelhandel.

J. JACKWITZ.
DECORAH, IOWA.

Alle Slags Møbler, saavel simple som fine og elegante, sælges til Ti-
deres billigste Priser. Reparationer udføres.

Ligklister hæves paa Lager. Begravelser bejorges.

Nogle Rest-Exemplarer af

Socrates's Forsvarstale ved Platon

samt Fortællingen „To Søstre“ (8 Hefter af „For Hjemmet“) sendes tiisom
men portofrit for 35 Cents.

Adresse **R. Thronsjen,** Decorah, Iowa.

E. P. Johnson,
ATTORNEY AT LAW,
Adams Block. **DECORAH IOWA**

M. O. Feigen M. D.,
Norsk Læge og Chirurg,
(Udexamineret fra University of New York City)

tilbyder herved Landsmænd i Decorah og Omegn sin Tjeneste. Bidentstabelig og samvittighedsfuld Behandling garanteres. Kontor ovenover Mackenstadts Butik paa Winnebago St. ligeoverfor St. Cloud. Decorah Ia. Kontortid 9—12 A. M. 2—5 P. M. 9—14 p.

ST. OLAF'S SCHOOL,
En lutherisk Højskole for Gutter og Piger,
Northfield, Minnesota.

Nye Terminer begynder i April, September og November. Betalingen er \$30.00 for Skoleaaret (10 Maanedes) og for en Termin i Forhold. Koft billig. Nærmere Underretning faaes ved Henvendelse til Bestyreren
Th. N. Mohn, Northfield, Minn.

E. P. Haugen,

—Gier af—

Decorah Marble Works.

Water St. - - DECORAH, IOWA.

Jeg tillader mig herved at gjøre Landsmænd i Winnesheik og Allamatee Countier i Iowa, samt i Fillmore, Houston, Freeborn, Goodhue og Olmstead Countier i Minnesota, og forresten i hele den nordre Del af Iowa og sydlige Minnesota, opmærksomme paa, at jeg nu er istand til at expedere alle Ordres med fort Varsel. Jeg har sikret mig de bedste Arbeidere og kan udføre smukt og billigt Arbeide. Da jeg ogsaa har norske Stenbyggere, har Landsmænd den Fordel, at de kan faa sin Inscription feilfri, hvilket er aldeles umuligt, hvor man blot har Arbeidere af andre Nationer.

Som reisende Agenter har jeg engageret Hrr. Harvey Miller og Thorvald Ropsland. E. P. Haugen.

Enhver, som ønsker Gravstene, og ikke træffer min Agent, kan derom tilskrive mig samt angive, hvor kostbar Sten han ønsker, og jeg skal da sende ham Tegninger med vedføjte Pris, hvorefter han kan sende mig tilbage det Exemplar han udvælger, tilligemed Ordre og Inscription samt nærmeste Fragt-Office.

E. P. Haugen.